

STRATEGIA ROZWOJU CZŁUCHOWA

PROJEKT

NA LATA 2022-2030

CZŁUCHÓW 2022

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
Podsumowanie diagnozy społeczno, gospodarczej i przestrzennej	4
Obszar społeczny	4
Obszar gospodarczy	5
Obszar przestrzenny	6
SYNTEZA SWOT	7
Scenariusze rozwoju gminy do 2030 roku	15
Wizja rozwoju miasta	16
Misja rozwoju miasta	17
CEL GŁÓWNY	18
OBSZARY INTERWENCJI, Cele strategiczne i operacyjne	19
OBSZAR INTERWENCJI: MIASTO INWESTUJĄCE W MIESZKAŃCÓW	23
Cel operacyjny 2.7 Nowoczesne usługi społeczne	27
Kierunki działań	27
Oczekiwane rezultaty	27
Wskaźniki	27
Liczba osób korzystających ze wsparcia opieki społecznej.	27
Spadek	27
Wspieranie działań profilaktycznych, usług psychologicznych i funkcjonowania instytucji wsparcia.	27
Liczba osób korzystających ze wsparcia dziennego osób niesamodzielnych, seniorów, rodzin i osób niepełnosprawnych.	27
Wzrost	27
Przeciwdziałanie problemowi uzależnień.	27
Spadek	27
Model graficzny Strategii rozwoju Człuchowa	42
Model Struktury Funkcjonalno-przestrzennej	43
Założenia	43
Zakres i zawartość modelu funkcjonalno-przestrzennego	44
Charakterystyka obszarów i kierunków interwencji	44
Obszary strategicznej interwencji określone w strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030	48
Finansowanie Strategii Rozwoju MIASTA CZŁUCHÓW	51
System wdrażania strategii rozwoju MIASTA CZŁUCHÓW	53
Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	54
Spójność strategii rozwoju CZŁUCHOWA z innymi dokumentami strategicznymi	56
Monitoring i ewaluacja strategii	63

SPIS TABEL	64
SPIS ILUSTRACJI	66

WSTĘP

W przeciągu ostatnich dziesięcioleci Człuchów był świadkiem wielu przemian, które zachodziły w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Duża część z nich była podyktowana czynnikami zewnętrznymi i była charakterystyczna dla wielu podobnych ośrodków miejskich. Znaczącym zmianom ulegał rynek pracy, uwarunkowania społeczne i kwestie demograficzne. Zwłaszcza ten ostatni aspekt zostawił bardzo wyraźny ślad na dzisiejszej kondycji miasta. Funkcjonowanie w bipolarnym systemie dwóch miast (Człuchów – Chojnice) i duże oddalenie od większych ośrodków miejskich sprawiły, że na terenie Człuchowa systematycznie zmniejszała się liczba mieszkańców. To i wiele innych problemów, na które zwracamy uwagę w diagnozie zderzają się w tym dokumencie z lokalnym potencjałem rozwojowym oraz szansami, które stawiają przed Człuchowem ciągle zmieniające się uwarunkowania lokalne i ponadlokalne. Niniejsza strategia jest projekcją oczekiwań i wizji rozwoju miasta, która została stworzona nie tylko w oparciu o punkt widzenia lokalnych władz, ale także w oparciu o szczegółowy proces diagnostyczny i konsultacyjny. W trakcie opracowywania tego dokumentu swoją wizję mogli przedstawić mieszkańcy, decydenci, eksperci, przedstawiciele jednostek miejskich i przedstawiciele organizacji społecznych. Wszystkie punkty widzenia, przeświadczenia i oczekiwania dały nam możliwość stworzenia dokumentu, który będzie wieloletnim impulsem rozwojowym dla miasta i drogowskazem. Dzięki zaangażowaniu tak wielu podmiotów, Strategia nie jest tylko zbiorem pomysłów i kierunków rozwoju, ale jest swoistą „obietnicą” kierunku rozwoju. Ten model i plan działań, w dużej części ma charakter oddolny i jest planem opartym na oczekiwaniach i wizjach będących efektem lokalnej partycypacji.

PODSUMOWANIE DIAGNOZY SPOŁECZNO, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ

Diagnoza strategiczna uwarunkowań rozwojowych Miasta Człuchowa opracowana została z myślą o Strategii Rozwoju Człuchowa. Zawarte w niej informacje, dane, analizy, stanowią materiał, który pozwala wyciągnąć wiele wniosków dotyczących uwarunkowań rozwojowych miasta, jego otoczenia, regionu, kraju oraz najważniejszych czynników rozwojowych, które powinny wpływać na kształtowanie lokalnej polityki rozwoju. Diagnoza opiera się na bardzo szerokim spektrum zagadnień.

Rozbudowana jest także baza źródeł danych, które zostały wykorzystane w celach diagnostycznych. Składały się na nie tylko źródła danych takie jak statystyki publiczne (w tym dane Głównego Urzędu Statystycznego), ale także dane udostępnione przez lokalny samorząd, rozbudowane badania społeczne oraz warsztaty strategiczne. W trakcie opracowania założeń diagnozy posłkowano się także licznymi opracowaniami naukowymi oraz wywiadami przeprowadzonymi z ekspertami i mieszkańcami. Ze względu na duży zakres oraz rozmiary opracowania, większość analiz została umieszczona w odrębnym dokumencie. Na potrzeby wstępu do niniejszego opracowania w syntetyczny sposób dokonano zestawienia zawierającego opis uwarunkowań społecznych, gospodarczych i przestrzennych.

OBSZAR SPOŁECZNY

- Diagnoza sytuacji społecznej miasta Człuchów sprowadzona została zarówno do kwestii związanych z demografią gminy, ale także aktywnością mieszkańców, poczuciem tożsamości lokalnej oraz między innymi kwestiami związanymi z dostępnością usług społecznych, medycznych czy kulturalnych. Na podstawie przeprowadzonych analiz sformułowano szereg wniosków.
- Bilans urodzeń i zgonów dla Człuchowa jest ujemny prawie w całym analizowanym okresie.
- Stopniowe wyludnianie się miasta jest procesem systematycznym i na przestrzeni ostatnich lat trudno zaobserwować jakiegokolwiek symptomy załamania się tego trendu. Jak pokazują dane udostępnione przez Urząd Miejski w Człuchowie, na przestrzeni lat 2014 – 2021 liczba mieszkańców miasta spadła o ponad 1100 osób.
- Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2014-2021 spadła w przypadku Człuchowa aż o 1838 osób.
- Na przełomie lat 2014-2021 ogólna liczba mieszkańców miasta w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 875 osób, co stanowi ponad 36% wzrostu.
- Największe zmiany wartości dotyczą współczynnika obciążenia demograficznego osobami starszymi, który z wartości 20,6 w 2014 roku wzrósł do wartości 32,3 w roku 2020 oraz wskaźnika opisującego stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym (wzrost wartości wskaźnika o 53%).
- Liczba działających organizacji społecznych oraz charakter działalności organizacji pozarządowych zarejestrowanych w mieście sugerują względnie wysoką aktywność lokalnej społeczności, aczkolwiek wyrażona teza nie znajduje potwierdzenia we wskaźnikach frekwencji wyborczych oraz ilości zgłaszanych przez mieszkańców petycji.
- Ilość porad medycznych udzielonych mieszkańcom Człuchowa jest względnie stała.
- Analiza dostępności do usług opieki zdrowia wskazuje na rosnące korzystanie z usług medycznych oraz znacznie większy wskaźnik korzystania z tych usług przez mieszkańców Człuchowa w porównaniu do innych poziomów regionalnych. Miasto nie prowadzi Regionalnych Programów Zdrowotnych.
- Duża część mieszkańców wskazuje na relatywnie niską ocenę subiektywną ogólnej sytuacji społeczno-gospodarczej podobnie jak i warunków do przedsiębiorczości.

- Mieszkańcy źle oceniają jakość i dostęp do podstawowej opieki medycznej.
- Mieszkańcy wskazują na możliwość większego potencjału turystycznego miasta.
- Większość miejscowości na terenie miasta charakteryzuje umiarkowany stopień integracji mieszkańców.
- Większość uczestników badań sondażowych dobrze ocenia poziom poczucia bezpieczeństwa na terenie gminy.
- Wśród negatywnych zjawisk wskazywanych przez mieszkańców, największe nasilenie mają: alkoholizm, wandalizm, ubóstwo. Najmniejsze natężenie ma zakłócanie ciszy nocnej.

OBSZAR GOSPODARCZY

- Liczba osób pozostających bez pracy – zarejestrowanych jako osoby bezrobotne, które zadeklarowały zamieszkanie stałe lub zameldowanie w mieście Człuchów wykazywała trend spadkowy, stopa bezrobocia w całym badanym okresie była większa od stopy bezrobocia liczonej dla województwa pomorskiego oraz całego kraju, jest jednak mniejsza od wskaźnika osiągniętego dla całego powiatu człuchowskiego.
- W strukturze osób zarejestrowanych - pozostających bez pracy dominują kobiety (udział 53%), płeć męska obejmuje 47% ogólnej liczby osób bezrobotnych.
- W strukturze bezrobotnych największy udział średnio ~33% przyjmują osoby pow. 50 roku życia oraz osoby w wieku 30-50 lat ~ 29%. Najniższy udział w strukturze osób pozostających bez pracy wykazują osoby w wieku do 25 lat ~ 13%.
- W strukturze bezrobocia osoby bieżąco bezrobotne stanowiły średnio ~52%, zaś długotrwale pozostające bez pracy średnio ~48%.
- W strukturze podmiotów gospodarczych w Człuchowie największy udział wykazują podmioty z rodzaju mikro, tj. zatrudniające do 9 pracowników. Ich udział w ilości jednostek ogółem to ~96%. Pozostałe podmioty w strukturze obejmują odpowiednio: podmioty małe (zatrudnienie 10-49 osób) 3%, podmioty średnie (zatrudnienie 50-249 osób) 1%, podmioty duże (zatrudnienie pow. 250 osób) poniżej 1 %. Na terenie Człuchowa nie funkcjonuje przedsiębiorstwo o zatrudnieniu przekraczającym 1000 osób.
- W strukturze rodzajów działalności dominuje działalność pozostała - inna niż przemysł i budownictwo oraz rolnictwo i leśnictwo. Udział pozostałej działalności w ilości podmiotów ogółem to 79% udziału w strukturze, przy 20% udziału przemysłu i budownictwa oraz 1% rolnictwa i leśnictwa.
- Wśród form własności dominuje własność prywatna (ponad 96% podmiotów gospodarczych w zarejestrowanych ogółem). Sektor publiczny był właścicielem ~4% podmiotów gospodarki narodowej. Około 0,13% (4 jednostki) podmiotów posiadał nieokreśloną przez GUS formę własności.
- Lokalizacja zasobów komunalnych opisanych jako oferta inwestycyjna, charakter ich przeznaczenia, dodatkowo wzmocniony uwarunkowaniami geograficznymi lokalizacji miasta oraz zamkniętą jego granicą – warunkują brak możliwości założeń pozyskania inwestorów, których zamierzeniem byłoby rozwijanie biznesu w oparciu o wielkokubaturowe powierzchnie (szczególnie o charakterze przemysłowym).
- Duża liczba obiektów stanowiących atrakcje historyczne powoduje, że potencjał rozwoju turystyki powinien w dużej części być oparty na elementach dziedzictwa kulturowego. Zestawienie walorów przyrodniczych, historycznych i istniejącej infrastruktury sprawia, że miasto posiada duży turystyczny potencjał rozwojowy. Mimo to, należy zauważyć, iż istnieje przestrzeń do dalszego intensywnego rozwoju infrastruktury i oferty turystycznej. Weryfikacja dostępnych informacji wskazuje, iż największą z nich jest Zamek Krzyżacki – jako najbardziej zaawansowany produkt turystyczny.

OBSZAR PRZESTRZENNY

- Powierzchnia miasta to obecnie **1 278 ha**, co stanowi 0,79% powierzchni powiatu. **Granice** miasta mają charakter **częściowo sztuczny**, a w miejscach, gdzie prowadzone są brzegami jezior i kompleksu leśnego – **częściowo naturalny**.
- W granicach miasta znajdują się w całości **4 jeziora**: Urzędowe, Miejskie Małe, Miejskie Duże i największe – Jezioro Rychnowskie.
- W granicach administracyjnych miasta krzyżują się ważne szlaki komunikacyjne o znaczeniu krajowym i międzynarodowym: droga krajowa nr 22 biegnąca od granicy polsko–niemieckiej w Kostrzynie do przejścia granicznego polsko–rosyjskiego w Grzechotkach oraz droga krajowa nr 25 biegnąca od Bobolic przez Bydgoszcz, Konin i Kalisz do Oleśnicy na Dolnym Śląsku.
- Na terenie Człuchowa znajduje się kilka dróg powiatowych, są to: droga nr 2521G – ul. Sienkiewicza, droga nr 2538G – ul. Traugutta, droga nr 2564G – ul. Sobieskiego, droga nr 2565G – ul. Średnia.
- Stan dróg według Systemu Oceny Stanu Nawierzchni, w podziale na poszczególne kategorie dróg publicznych, był następujący: drogi kat. gminne – stan dobry, drogi kat. wewnętrzne – stan zadowalający.
- Człuchów jest oddalony od większych ośrodków miejskich, a tym samym od portów morskich i lotniczych, które zapewniają dostęp do transportu tego typu.
- Przez miasto Człuchów przebiega czynna linia kolejowa Chojnice–Szczecinek. Jest to część linii kolejowej nr 210 Chojnice – Runowo Pomorskie.
- Ważnym czynnikiem wpływającym na uwarunkowania przestrzenne jest **Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Człuchowskich**, który położony jest na terenie Gminy Miejskiej Człuchów i Gminy Człuchów.
- Mieszkaniowy zasób Gminy tworzy 367 lokali, w tym: 290 lokali mieszkalnych oraz 77 lokali socjalnych, które zostały wygospodarowane po przekwalifikowaniu lokali mieszkalnych o obniżonym standardzie, usytuowanych w przedwojennych budynkach mieszkalnych. Ilość osób oczekujących na mieszkania socjalne stale i w stopniu znacznym maleje.
- Miasto stale zwiększa dostępność do usług komunalnych, a wskaźnik skanalizowania jest większy w porównaniu do powiatu, województwa oraz całej Polski.
- Na terenie miasta systematycznie rośnie łączna długość dostępnych ścieżek rowerowych.
- Powierzchnia terenów zielonych na terenie miasta charakteryzuje trend spadkowy.
- Na terenie miasta wzrasta liczba siłowni plenerowych.
- Znaczna część terenów miasta (67,83%) objęta jest Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego.

SYNTEZA SWOT

MOCNE STRONY	Wpływ na zdolności rozwojowe
Duża atrakcyjność turystyczna miasta.	Czynnik ma duży wpływ na wyznaczenie kierunków i możliwości rozwoju. Atrakcyjność turystyczna jest jednym z kierunków rozwojowych, które mogą stanowić o potencjale miasta.
Malejąca liczba osób pozostających bez pracy. Malejący wskaźnik bezrobocia na terenie miasta.	Potencjał miasta jest bezpośrednio powiązany z potencjałem ekonomicznym mieszkańców. Osoby pozostające bez pracy dysponują ograniczonym budżetem, przez to mniejszymi możliwościami zaspokajania potrzeb. Zmniejszający się poziom bezrobocia sprawia, że miasto staje się bardziej atrakcyjne, jako miejsce do zamieszkania.
Łatwy dostęp do handlu i usług (sklepy, markety, apteki, punkty usługowe).	Czynnik mający wpływ na łatwość zaspokajania potrzeb podstawowych, ma wysoki wpływ na wybory oraz podejmowane decyzje osadnicze.
Bardzo atrakcyjne warunki przyrodnicze miasta.	Zasoby przyrodnicze, które zapewniają bezpieczne i komfortowe egzystowanie w mieście mają wysoki wpływ na decyzje dotyczące zamieszkiwania w mieście. Czynniki takie jak czyste powietrze, dobrostan przyrodniczy, atrakcyjne miejsca rekreacyjne to zasoby, które coraz częściej odgrywają wiodącą rolę. Równocześnie potencjał przyrodniczy wpływa na zwiększenie atrakcyjności miasta.
Wsparcie organizacji pozarządowych z budżetu miasta.	Finansowanie działalności organizacji pozarządowych z budżetu miasta wpływa na funkcjonowanie tych organizacji. Zwiększa to znacząco potencjał organizacyjny i umożliwia realizowanie części zadań publicznych przez organizacje pozarządowe.
Wysoki wskaźnik aktywności społecznej (relatywnie duża ilość NGO na 1 mieszkańca).	Wysoki potencjał społeczny, przejawiający się w relatywnie dużej ilości organizacji pozarządowych może być czynnikiem prorozwojowym. Aktywne organizacje pozarządowe, to gwarancja szeregu działań o charakterze oddolnym, które zwiększają prawdopodobieństwo zaspokojenia części potrzeb mieszkańców (kulturalnych, sportowych itp.).
Malejąca liczba osób oczekujących na mieszkanie komunalne.	Malejąca liczba mieszkańców oczekujących na mieszkanie z zasobów gminy, oznacza iż podstawowe potrzeby mieszkaniowe, dla obecnych mieszkańców są zaspokojone. Otwiera to możliwość wsparcia kolejnych grup mieszkańców lub tworzenia programów wsparcia o charakterze celowanym (np. młode rodziny

	z dziećmi).
Stabilna sytuacja finansowa (zrównoważony budżet).	Zrównoważony budżet, w szczególności niski wskaźnik zadłużenia wskazuje na zdolność do finansowania zamierzeń inwestycyjnych. Wysoki potencjał finansowy miasta jest jednym z najważniejszych czynników rozwojowych.
Niski wskaźnik zadłużenia (brak nadmiernego długu samorządowego).	Zrównoważony budżet, w szczególności niski wskaźnik zadłużenia wskazuje na zdolność do finansowania zamierzeń inwestycyjnych. Czynnikiem opisuje wysoki potencjał finansowy miasta.
Wyższa niż w innych regionach liczba przedsiębiorstw (szczególnie mikro).	Liczba zarejestrowanych w mieście przedsiębiorstw znacznie przekracza ich liczbę w porównywalnych ośrodkach. Wpływa to pozytywnie na potencjał rozwojowy miasta (zarówno w wymiarze społecznym, jak i finansowym).
Malejąca liczba osób korzystających z opieki społecznej.	Malejąca liczba osób korzystających z opieki społecznej wskazuje na coraz mniejszy wachlarz zagrożeń o charakterze socjalnym. Miasto może zintensyfikować swoje działania w innych sferach rozwojowych.
Względnie duża działka inwestycyjna - ul. Szczecińska - MPZP kierunek zabudowy przemysłowej.	Posiadanie zasobów w postaci terenów inwestycyjnych ma bardzo duży wpływ na możliwość rozwoju i pozyskania inwestorów.
Baza rekreacyjna administrowana przez Ośrodek Sportu i Rekreacji - dostępna dla mieszkańców i turystów.	Zasoby rekreacyjne umożliwiają oferowanie atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego zwiększają atrakcyjność miasta – zarówno dla mieszkańców, ale także dla korzystających z atrakcji gości.
Duża baza obiektów zabytkowych w szczególności Zamek Krzyżacki.	Atrakcje historyczne wpływają znacząco na potencjał turystyczny miasta. Zagospodarowanie zamku tworzy dużą szansę do budowania lokalnych produktów turystycznych.
Większa niż w innych regionach przedsiębiorczość mieszkańców.	W porównaniu do innych regionów, miasto Człuchów wykazuje większą aktywność przedsiębiorczą mieszkańców. Właściwe zachęcanie do rozwoju przedsiębiorczości, w tym powstawanie nowych miejsc pracy, ma bezpośredni wpływ na zdolność do osiągania dochodów przez mieszkańców.
Brak znaczących ograniczeń wynikających z istnienia obszarów chronionych.	Brak znaczących ograniczeń wynikających z istniejących obszarów przyrodniczo chronionych, przy jednoczesnej atrakcyjności tych obszarów ułatwia wykorzystanie atutów do systematycznego rozwoju infrastruktury i oferty rekreacyjnej.
Duży potencjał turystyczny wynikający z atrakcyjnego położenia oraz walorów przyrodniczych i historycznych.	Duże zasoby turystyczne mają bezpośredni wpływ na charakter potencjału rozwojowego miasta.

Łatwy dostęp do usług z zakresu ochrony zdrowia (szpital, przychodnie, apteki, placówki medyczne).	Dostęp do podmiotów medycznych (przychodnie i apteki) daje łatwość zaspokajania potrzeb podstawowych, która może być zachętą do zamieszkania w mieście.
Rozległość sieci wodno-kanalizacyjnej (duża liczba podłączonych klientów).	Duży stopień skanalizowania i przyłączy wodociągowych w mieście wpływa na możliwość rozwoju przestrzennego oraz ocenę stanu infrastruktury miejskiej.

TABELA 1. SYNTEZA SWOT - MOCNE STRONY

SŁABE STRONY	Ograniczanie zdolności rozwojowych
Duża odległość od węzłów komunikacji publicznej (kolej, lotnisko).	Duża odległość od węzłów komunikacji publicznej wpływa na ograniczenie możliwości dystrybucji zasobów i produktów jak również dostęp do zasobów innych regionów.
Wskaźnik bezrobocia wyższy niż na obszarze województwa i kraju.	Wysoki wskaźnik bezrobocia informuje nas o nie wystarczającej ilości miejsc pracy na terenie miasta. Taki stan ma wpływ na pomijanie miasta przy podejmowaniu decyzji o zmianie miejsca zamieszkania przez ludność w wieku produkcyjnym, a także odpływ ludności do innych regionów.
Duża ilość przedsiębiorstw mikro i małych (brak b. dużych przedsiębiorstw) - rynek pracodawcy.	Brak wystarczającej ilości miejsc pracy w średnich i dużych przedsiębiorstwach ma znaczący wpływ na ilość miejsc pracy dla personelu niewykwalifikowanego.
Ograniczona powierzchnia miejskich terenów inwestycyjnych przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.	Mała możliwość rozwoju budownictwa mieszkalnego jednorodzinnego wpływa na decyzje o zmianie miejsc zamieszkania. Ograniczona powierzchnia terenów inwestycyjnych wymusza konieczność rozważenia budownictwa wielorodzinnego.
Duże i wciąż rosnące zapotrzebowanie na świadczenia medyczne.	Rosnące zapotrzebowanie na usługi medyczne jest wskaźnikiem mogącym sugerować duży przyrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, który charakteryzuje się zwiększonym zapotrzebowaniem na usługi tego typu.
Utrudniony dostęp do usług medycznych (restrukturyzacja szpitala i związana z tym likwidacja oddziałów zabiegowych).	Likwidacja części usług medycznych ma bezpośredni wpływ na ocenę potencjału i atrakcyjności miasta w tym zakresie. Prowadzi także do tworzenia się negatywnych ocen związanych z oceną jakości usług medycznych.
Mała dostępność do kawiarni, restauracji i pubów - relatywnie uboga oferta.	Brak wystarczających zasobów zapewniających potrzeby ludności wpływa bezpośrednio na decyzje mieszkańców o zamieszkaniu na terenie miasta, powrocie do niego lub pozostaniu na jego obszarze.

Relatywnie mała liczba dostępnych miejsc pracy (mało dużych firm i dużo mikro działalności, które nie generują miejsc pracy).	Brak wystarczającej ilości miejsc pracy wpływa na pomijanie miasta przy podejmowaniu decyzji o zmianie miejsca zamieszkania przez ludność w wieku produkcyjnym, a także odpływ ludności do innych ośrodków miejskich.
Nadal duży udział opieki społecznej i edukacji w wydatkach finansowych.	Duże obciążenie budżetu wydatkami na oświatę i opiekę społeczną oznacza ograniczoną możliwość finansowania innych zadań. Mimo malejących potrzeb w zakresie pomocy społecznej, dużym obciążeniem jest finansowanie zadań edukacyjnych.
Deficyt środków na Oświatę (wydatki > subwencja oświatowa), dopłata z dochodów własnych.	Duże obciążenie budżetu wydatkami na oświatę oznacza ograniczoną możliwość finansowania innych zadań.
Niejednolita oferta turystyczna.	Ograniczenia organizacyjno-administracyjne, niewystarczająco spójna oferta turystyczna i ograniczone działania komunikacyjne skierowane „na zewnątrz” wpływają na niewykorzystanie potencjału turystycznego miejsca.
Brak obwodnicy i tranzyt drogą DK22 przez miasto.	Utrudnienie komunikacyjne w mieście ma wpływ na ograniczenie dystrybucji zasobów i produktów oraz ograniczony dostęp do zasobów innych regionów. Nasilenie ruchu tranzytowego wpływa negatywnie na jakość życia w mieście.
Niewystarczająca baza noclegowa - hotelowa (o standaryzacji większej niż ** gwiazdki).	Niewystarczająca oferta noclegowa w stosunku do kierunków rozwoju miasta ma wpływ na problemy z wykorzystaniem głównego potencjału miasta – turystyki.
Zmniejszająca się baza sal konferencyjnych.	Rozwój turystyki jest związany nie tylko z ofertą pobytową, ale także potencjałem do organizacji różnorodnych wydarzeń o charakterze szkoleniowym, edukacyjnym i konferencyjnym. Odpowiednie zaplecze organizacyjne wzmacnia szansę na wykorzystanie tego potencjału.
Brak systemowych działań i inkubacyjnego wsparcia przedsiębiorców.	Brak wystarczających narzędzi wsparcia rozwoju przedsiębiorczości i zwiększania rozmiarów działalności to niewykorzystany potencjał – zwłaszcza w sytuacji gdy liczba podmiotów tego typu jest duża. Wsparcie lokalowe i wsparcie doradcze może wpłynąć na szybszy rozwój firm i dać wymierne korzyści miastu.
Mała powierzchnia terenów inwestycyjnych.	Niewystarczające zasoby w postaci terenów, które mogłyby być wykorzystane jako obszary rozwojowe; konieczność rozwoju w innych sferach może wymuszać zmiana kierunków zagospodarowania przestrzennego.
Niewystarczająca promocja miasta na zewnątrz.	Niewystarczająca promocja walorów i potencjału miasta, jest barierą komunikacyjną utrudniającą

	dotarcie do potencjalnych turystów, mieszkańców, inwestorów. Nieefektywne działania promocyjne wpływają negatywnie na postrzeganie działań samorządu oraz na potencjał rozwojowy wynikający z kreowanego obrazu miasta.
Nieefektywne kanały komunikacyjne na linii Urząd Miasta – mieszkańcy.	Bariera w komunikowaniu, kreowaniu przedsięwzięć i realizacji zadań może powodować, iż podejmowane decyzje mogą być odbierane negatywnie. Mniejsza może być także aktywność mieszkańców oraz ich zaangażowanie w życie lokalnej społeczności.
Nieefektywny system kanałów informacyjnych dla propagowania Informacji Turystycznej o obiektach i atrakcjach lokalnych (na zewnątrz).	Ograniczenie organizacyjno-administracyjne zasobów turystycznych ma wpływ na wykorzystywanie głównego potencjału miasta – turystyki.
Mniejsza partycypacja obywatelska (frekwencja wyborcza samorządowa mniejsza niż w innych wyborach).	Mniejsza aktywność mieszkańców może być wskaźnikiem negatywnych procesów społecznych i demograficznych.
Poczucie małej partycypacji społecznej.	Niewystarczająca komunikacja z grupami społecznymi może powodować podejmowanie decyzji nieakceptowalnych przez lokalną społeczność, a w efekcie hamować rozwój lokalny. Możliwość współdecydowania jest elementem budujących lokalną tożsamość i przywiązanie do miejsca.
Niski udział regrantingu.	Czynnik ten ma wpływ na aktywność społeczną mieszkańców. Przekazanie niektórych zadań własnych, czy zadań aktywizacyjnych dla NGO, poprzez wykorzystanie mechanizmów finansowych umożliwiłoby zintensyfikowanie wsparcia rozwoju z wykorzystaniem potencjału zewnętrznych organizacji.

TABELA 2. SYNTEZA SWOT - SŁABE STRONY.

SZANSE	Wpływ na możliwości rozwojowe
Samorządność na poziomie gminy miejskiej - możliwość stanowienia prawa miejscowego.	Możliwość stanowienia prawa miejscowego w szczególności w zakresie zagospodarowania przestrzennego, obciążenia podatkowego, itp. jest jednym z podstawowych narzędzi kreowania i wyznaczania kierunków rozwoju, a także wykorzystywania potencjału rozwojowego organizacji oraz ludności.
Funkcjonujące procedury i dobre praktyki partnerstwa publiczno-prywatnego.	Wynikające z przepisów prawa mechanizmy finansowania przedsięwzięć stwarzają możliwość wykorzystania alternatywnych metod realizacji i finansowania zadań inwestycyjnych, zmniejszając ryzyko niezrealizowania zamierzeń.
Niska konkurencyjność sąsiednich gmin.	Porównanie potencjału Człuchowa, w szczególności pełnienie funkcji stolicy powiatu, oznacza brak barier, zajęcia wiodącej roli społecznej i administracyjnej.
Wzrost wartości krajowej turystyki.	Trendy rynkowe, wskazujące na wzrost roli turystyki w kraju wskazuje na możliwość wykorzystania dużego potencjału turystycznego Człuchowa.
Oddalenie od większych aglomeracji (mniejsza gęstość zaludnienia, mniejsze odległości, mniejsze koszty).	Istnienie czynników środowiskotwórczych i geograficznych zwiększa przewagę konkurencyjną. Większa konkurencyjność Człuchowa, w stosunku do innych regionów, zwiększa szansę zainteresowania zamieszkaniem na terenie miasta i inwestowaniem w Człuchowie.
Zmieniające się preferencje społeczeństwa - studia niestacjonarne/wirtualna uczelnia - istnienie infrastruktury Uczelni Korczaka.	Możliwość nawiązania współpracy z jednostką naukową posiadającą majątek rzeczowy na terenie miasta otworzyłoby dla przedsiębiorców możliwość rozwoju i przedsięwzięć innowacyjnych. Możliwość korzystania z zasobów wirtualnych zwiększa możliwości rozwojowe i poszerza potencjał oraz atrakcyjność miasta.
Rozwój technologii informatycznych, umożliwiających rozwój działalności poza obszarami wielkomiejskimi.	Rosnąca rola mechanizmów społeczeństwa informacyjnego nie marginalizuje miejscowości położonych z dala od dużych skupisk industrialnych oraz wielkomiejskich. Rozwój technologii informatycznych z jednej strony niweluje zjawisko wykluczenia cyfrowego i tworzy nowe możliwości rozwoju (np. zdalne konferencje, praca on-line).
Plany budowy obwodnicy Człuchowa.	Możliwość zwiększenia komfortu komunikacyjnego i przepustowości transportu w mieście. Budowa obwodnicy odciążą centrum miasta od ruchu tranzytowego i zwiększy komfort funkcjonowania mieszkańców na jego terenie.
Rozwój technologii wytwarzania energii w oparciu o źródła rozproszone i odnawialne (modele prosumenckie).	Dostępna technologia wytwarzania energii nie związana z dedykowanymi i wybranymi obszarami powoduje, iż możliwe jest realizowanie przedsięwzięć zapewniających bezpieczeństwo energetyczne.

TABELA 3. SYNTEZA SWOT- SZANSE.

ZAGROŻENIA	Wpływ na możliwości rozwojowe
Zagrożenie zmniejszeniem dochodów z tytułu udziału podatkowego.	Spadający dochód miasta z tytułu udziału w podatku PIT ma możliwość wpływu na sytuację budżetową i może wymuszać konieczność kreowania alternatywnych rozwiązań finansowych.
Zagrożenie zmniejszeniem roli samorządu terytorialnego.	Centralizacja i pomijanie kompetencji samorządów jest zagrożeniem objawiającym się utratą różnych form wywierania wpływu i wsparcia skierowanego do lokalnej społeczności.
Rosnące wymogi i obciążenie samorządów zadaniami zleconymi.	Nadmierne obciążanie samorządów zadaniami zleconymi wpływa na możliwości organizacyjne i sytuację finansową miasta.
Niezrozumiałe nowe uwarunkowania fiskalne, które mogą doprowadzić do wstrzymania rozwoju przedsiębiorczości.	Brak stabilności przepisów ma negatywny wpływ na inicjatywę i rozwój przedsiębiorczości.
Zagrożenie spiralą inflacyjną.	Negatywny wpływ na poziomy wydatków oraz nakładów inwestycyjnych jest zagrożeniem w zakresie odraczania zadań na okres późniejszy.
Zagrożenie brakiem środków pomocowych z budżetu Unii Europejskiej.	Konieczność poszukiwania alternatywnych źródeł i metod finansowania przedsięwzięć, zarówno samorządowych, jak i sfery biznesu.
Rosnące obciążenia finansowe i koszty pracy.	Negatywny wpływ na inicjatywę i rozwój przedsiębiorczości lokalnej społeczności.
Niesprzyjająca koniunktura w gospodarce światowej i krajowej (przedłużająca się pandemia).	Negatywny wpływ na rozwój przedsiębiorczości.
Zmniejszony wskaźnik intensywności pomocy publicznej (na podstawie komunikatu Komisji Europejskiej - 35%).	Możliwość negatywnego wpływu na sytuację budżetową – wymuszającą konieczność kreowania alternatywnych rozwiązań finansowych.
Konkurencja z miastem Chojnice (bliskość i Miejski Obszar Funkcjonalny).	Konieczność konkurowania o mieszkańców, podmioty gospodarcze, środki finansowe.
Ujemny bilans demograficzny (globalnie w Polsce).	Zagrożenie utraty mieszkańców miasta, starzejące się społeczeństwo jako potencjalne zagrożenia utraty zdolności do osiągania dochodów i czynniki zmniejszające potencjał rozwojowy miasta.
Ujemny bilans demograficzny miasta (najgorszy na tle innych okolicznych miast).	Drastycznie malejąca liczba mieszkańców sprawia, że maleje też potencjał rozwojowy miasta. Zmniejsza się zapotrzebowanie na usługi oraz zmniejsza się lokalny rynek.
Brak dostosowania systemu edukacyjnego do potrzeb rynku pracy.	Brak dostosowania programów edukacyjnych do potrzeb rozwojowych przedsiębiorców i rynku pracy, zmniejsza konkurencyjność miasta, jako ważnego ośrodka edukacyjnego.
Peryferyjne położenie regionu na przestrzeni kraju (niska dostępność transportowa).	Znaczna odległość od większych ośrodków przemysłowych wpływa na profil przedsiębiorstw; odległość od węzłów komunikacyjnych wpływa na atrakcyjność miasta z perspektywy ludności.

Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura telekomunikacyjna.	Zagrożenie niemożliwością wypracowania rozwiązań zmierzających do promowania mechanizmów Przemysłu 4.0.
Zmiany klimatyczne i wynikające z nich zagrożenia.	Konieczność realizowania przedsięwzięć z zakresu ochrony klimatu, zaangażowania organizacyjnego i finansowego.
Znaczący wzrost kosztów wybranych form ogrzewania (np. gaz ziemny).	Brak możliwości zmiany mediów grzewczych dla dużej części mieszkańców, może wpłynąć na poziom życia mieszkańców.

TABELA 4. SYNTEZA SWOT - ZAGROŻENIA.

SCENARIUSZE ROZWOJU GMINY DO 2030 ROKU

Diagnoza strategiczna, ocena potencjału, słabych stron, szans rozwojowych i zewnętrznych, zagrożeń pozwoliła na stworzenie diagnozy obszaru Człuchowa. Jak obrazują to wcześniejsze analizy, diagnoza obejmowała swoim zasięgiem zarówno zagadnienia o charakterze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Dokonanie oceny lokalnego potencjału oraz naturalnych ograniczeń rozwojowych pozwoliły na stworzenie prawdopodobnych modeli rozwojowych Człuchowa. W toku prac diagnostycznych zostały stworzone trzy potencjalne modele rozwojowe, które w tym miejscu przyjęły formę alternatywnych scenariuszy rozwoju miasta. Granice pomiędzy poszczególnymi planami działania prowadzą się nie tylko do oceny możliwości i ograniczeń, ale także do oceny skłonności do ponoszenia ryzyka oraz oceny wpływu czynników zewnętrznych na kierunki rozwojowe.

Scenariusz 1: MIASTO NOSTALIGICZNE

Scenariusz, który zakłada, że strategia rozwoju miasta powinna nawiązywać do „utrzymania stanu posiadania”, czyli maksymalnego ograniczania ryzyka i uporczywego powrotu do przeszłości, która stawiała miasto jako centrum regionu (w wymiarze edukacyjnym, administracyjnym i społecznym). Scenariusz zakłada, że stan zastany będzie trwał a czynniki zewnętrzne mają ograniczony wpływ na rozwój lokalny.

Scenariusz 2: MIASTO PŁYNIE Z NURTEM

Scenariusz w dużej mierze uzależnia działania miasta od „pojawiających” się szans zewnętrznych. Jest to model zakładający, że rozwój miasta i podejmowane inicjatywy w dużym stopniu zależne są od modelu rozwoju proponowanego przez władze centralne oraz od możliwości wkomponowania działań miasta w tworzone programy rozwojowe, formy dofinansowań i kierunki interwencji, których głównym czynnikiem wyzwalającym jest nie oddolna potrzeba podjęcia działań, ale podejmowanie ich ze względu na pojawiające się szanse finansowania lub realizacji. Model ten sprowadza więc rozwój lokalny do procesu uzależnionego od czynników zewnętrznych oraz zakładający brak ambicji przejścia przez gminę roli lokalnego lidera. Scenariusz zakłada utrzymanie „stanu posiadania” i rozwój oparty na stymulacji zewnętrznej. Model charakteryzuje nie podejmowanie działań mogących przynieść nadmierne ryzyko. Priorytetem jest bezpieczeństwo wewnętrzne – zarówno w wymiarze finansowym, jak i w wymiarze organizacyjnym.

Scenariusz 3: MIASTO LIDERÓW

Scenariusz zakłada dużą elastyczność w podejmowaniu działań. W tym modelu rozwojowym działania podejmowane przez lokalny samorząd charakteryzują się dużą innowacyjnością i stanowią połączenie chęci maksymalnego wykorzystania lokalnych potencjałów i zewnętrznych szans rozwojowych. Czynniki zewnętrzne są jednak podporządkowane lokalnej strategii rozwoju, która zakłada, że miasto aspiruje do bycia liderem w wymiarze lokalnym i regionalnym. Działania podejmowane przez lokalny samorząd zakładają intensywny rozwój i korzystanie z czynników zewnętrznych (np. źródła finansowania), ale równocześnie zapewniają samodzielność i odporność na zawirowania ponadlokalne.

WIZJA ROZWOJU MIASTA

Misja jest elementem strategii wskazującym najważniejsze kierunki rozwoju miasta. Wizja jest opisem koncentrującym się na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom gminy i jej mieszkańcom. Jest ona obrazem przyszłości, stanem docelowym który przedstawia miasto w pewnej perspektywie czasowej. Jest to pewna koncepcja przyszłości gminy, która zawiera także czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych.

CZŁUCHÓW W ROKU 2030, TO MIASTO ATRAKCYJNE DLA TURYSTÓW I INWESTORÓW, KTÓRE TWORZY PRZESTRZEŃ DO WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA DLA MIESZKAŃCÓW, W KTÓREJ ZASPOKAJANE BĘDĄ POTRZEBY ZWIĄZANE Z ROZWOJEM OSOBISTYM I KULTURALNYM, PRZY ZACHOWANIU RÓWNOWAGI POMIĘDZY ROZWOJEM PRZEDSIĘBIORCZOŚCI A OCHRONĄ WALORÓW ŚRODOWISKOWY.

MISJA ROZWOJU MIASTA

W odróżnieniu do wizji, która jest obrazem miasta opisującym stan docelowy w konkretnej perspektywie czasowej, misja określa podstawowy cel. O ile w przypadku różnych organizacji może on przybierać różnorodne formy, to w przypadku jednostek samorządu terytorialnego sprowadza się ona do zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty. W pewnym sensie misja jest deklaracją, która definiuje powód funkcjonowania i istnienia konkretnej organizacji.

MISJĄ CZŁUCHOWA JEST TWORZENIE IDEALNYCH WARUNKÓW DO ZAMIESZKANIA I WYPOCZYNKU - ZASPOKAJANIE POTRZEB MIESZKAŃCÓW, TURYSTÓW ODWIEDZAJĄCYCH GMINĘ ORAZ TWORZENIE DOGODNYCH WARUNKÓW DLA ROZWOJU LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI, BUDOWANIA POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO I SPOŁECZNEGO.

CEL GŁÓWNY

Określony w wizji miasta stan docelowy jak i deklaracja dotycząca misji stanowią podstawę do określenia celu głównego, celów strategicznych oraz celów operacyjnych. Cel główny Strategii Rozwoju Człuchowa został określony poniżej:

**MIASTO CZŁUCHÓW PRZESTRZENIĄ IDEALNĄ DO ZAMIESZKANIA
I WYPOCZYNKU, MIEJSCEM OTWARTYM NA INNOWACYJNE
PRZEDSIĘWZIĘCIA ORAZ MIASTEM TWORZĄCYM WARUNKI
DO ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU.**

OBSZAR INTERWENCJI: MIASTO IDEALNE DO ZAMIESZKANIA

CEL STRATEGICZNY 1

Rozwój atrakcyjnych warunków mieszkaniowych, przestrzeni publicznych oraz rozbudowanego systemu usług skierowanych do mieszkańców.

Cel operacyjny 1.1 Rozwój atrakcyjnych terenów pod zabudowę jednorodziną i wielorodziną			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Wyznaczenie, uzbrojenie i opracowanie kompleksowej oferty sprzedaży działek pod zabudowę jednorodziną</i>	Zwiększenie dostępu do zróżnicowanych miejsc zamieszkania. Tworzenie atrakcyjnej oferty osadniczej na terenie miasta. Budowanie rozpoznawalności miasta jako idealnego miejsca do osadnictwa.	Liczba nowych mieszkań w budynkach wielorodzinnych	Wzrost
<i>Stworzenie zintegrowanej oferty osadniczej</i>		Liczba nowych domów w zabudowie jednorodzinnej	Wzrost
<i>Przygotowanie oferty działek przeznaczonych pod zabudowę wielorodziną</i>		Liczba zameldowań na terenie miasta	Wzrost
		Bilans migracyjny	Wzrost

TABELA 5. CEL OPERACYJNY 1.1 ROZWÓJ ATRAKCYJNYCH TERENÓW POD ZABUDOWĘ JEDNORODZINĄ I WIELORODZINĄ.

Cel operacyjny 1.2 Tworzenie przyjaznych przestrzeni miejskich zwiększających komfort życia i bezpieczeństwo mieszkańców			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Tworzenie warunków to zachowania jak największego udziału zieleni w przestrzeni miejskiej</i>	Zwiększenie dostępu do terenów zielonych i rekreacyjnych na obszarze miasta. Zwiększenie liczby dostępnych przestrzeni rekreacyjnych stworzonych z myślą o dzieciach i młodzieży. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego w mieście	Liczba dostępnych lub /i zmodernizowanych placów zabaw	Wzrost
<i>Tworzenie i/lub modernizacja podwórek miejskich – miejsc rekreacyjnych tworzących przestrzeń rekreacyjną dla przedstawicieli różnych pokoleń</i>		Liczba dostępnych lub /i odnowionych terenów rekreacyjnych	Wzrost
<i>Przywracanie funkcjonalności obszarom zdegradowanym oraz nadawanie im nowych funkcji rekreacyjnych</i>		Obszar terenów zielonych	Wzrost
<i>Tworzenie przestrzeni do spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (plac zabaw, skateparki, plac miejski)</i>		Liczba dostępnych miejsc i/lub urządzeń do spędzania czasu wolnego dedykowanych dzieciom i młodzieży	Wzrost
<i>Prowadzenie działań poprawiających bezpieczeństwo publiczne na terenach miasta</i>		Ilość działań (wykonanych zadań) w celu zwiększenia bezpieczeństwa publicznego	Wzrost

TABELA 6. CEL OPERACYJNY 1.2 TWORZENIE PRZYJAZNYCH PRZESTRZENI MIEJSKICH ZWIĘKSZAJĄCYCH KOMFORT I BEZPIECZEŃSTWO ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.

Cel operacyjny 1.3 Rozwój mobilności mieszkańców poprzez zwiększanie dostępności do środków komunikacji publicznej i alternatywnych form przemieszczania się.			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Rozwój transportu zbiorowego opartego na zwiększeniu liczby połączeń autobusowych i kolejowych z Chojnicami</i>	Zwiększenie mobilności mieszkańców.	Liczba połączeń autobusowych z Chojnicami	Wzrost
<i>Dążenie do elektryfikacji linii kolejowej oraz podjęcie starań mających na celu ułatwienie komunikacji z dużymi ośrodkami miejskimi (Gdańsk, Bydgoszcz, Poznań)</i>	Zmniejszenie ruchu samochodowego na terenie miasta.	Liczba połączeń kolejowych z Chojnicami	Wzrost
	Zwiększenie liczby połączeń komunikacyjnych.	Liczba połączeń kolejowych z dużymi aglomeracjami	Wzrost

<i>Rozwój sieci ścieżek rowerowych, pozwalających na bezkolizyjne przemieszczanie się mieszkańców</i>	Liczba ogólnodostępnych stacji wypożyczenia rowerów	Wzrost
<i>Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury komunikacji miejskiej np. system rower miejski/elektryczna hulajnoga</i>	Liczba kilometrów ścieżek rowerowych na terenie miasta.	Wzrost
<i>Uruchomienie bezpłatnej komunikacji miejskiej</i>	Liczba korzystających z komunikacji miejskiej	Wzrost

TABELA 7. CEL OPERACYJNY 1.3 ROZWÓJ MOBILNOŚCI MIESZKAŃCÓW POPRZEZ ZWIĘKSZANIE DOSTĘPNOŚCI DO ŚRODKÓW KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ I ALTERNATYWNYCH FORM PRZEMIESZCZANIA SIĘ.

Cel operacyjny 1.4 Efektywne zarządzanie gminnym zasobem komunalnym			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Utrzymywanie i poszerzanie zasobu lokali komunalnych i socjalnych poprzez budowę nowych lokali oraz modernizację i remonty bazy posiadanej obecnie</i>	Zwiększenie dostępnego zasobu mieszkań komunalnych i socjalnych.	Liczba osób oczekujących na przydział mieszkania komunalnego.	Spadek
<i>Stworzenie systemu przydziału mieszkań komunalnych, promującego rodziny z dziećmi i ułatwiającego start rodzinom wiążącym przyszłość z Człuchowem</i>	Miasto dla młodych - ułatwienie „młodym rodzinom” przydziału mieszkania komunalnego jako „mieszkania na start”.	Liczba dostępnych lokali komunalnych i socjalnych.	Wzrost
	Poprawienie stanu technicznego lokali komunalnych będących dziś w zasobie komunalnym.	Liczba lokali komunalnych wymagających remontu.	Spadek

TABELA 8. CEL OPERACYJNY 1.4 EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE GMINNYM ZASOBEM KOMUNALNYM.

Cel operacyjny 1.5 Rewitalizacja przestrzeni zdegradowanych na terenie miasta			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Rewitalizacja przestrzeni miejskiej – zwłaszcza zdegradowanej zabudowy miejskiej oraz terenów przemysłowych</i>	Likwidacja obszarów zdegradowanych gospodarczo, przestrzennie i społecznie.	Liczba przestępstw popełnionych na terenie miasta.	Spadek

<i>Ograniczenie lub likwidacja wykluczenia społecznego mieszkańców oraz pogłębiania się zjawiska degradacji więzi społecznych</i>	Poprawa ładu przestrzennego na terenie miasta.	Liczba osób w rodzinach objętych świadczeniami z pomocy społecznej	Spadek
	Ograniczenie występowania na terenie miasta negatywnych zjawisk społecznych.	Obszar miasta objęty działaniami rewitalizacyjnymi.	Wzrost
<i>Likwidacja lub ograniczenie występowania następstw negatywnych zjawisk społecznych</i>		Liczba miejsc mogących stanowić obszary wsparcia dla lokalnej społeczności.	Wzrost

TABELA 9. CEL OPERACYJNY 1.5 REWITALIZACJA PRZESTRZENI ZDEGRADOWANYCH NA TERENIE MIASTA.

OBSZAR INTERWENCJI: MIASTO INWESTUJĄCE W MIESZKAŃCÓW

CEL STRATEGICZNY 2

Tworzenie idealnych warunków do życia dla wszystkich grup społecznych zamieszkujących Człuchów.

Cel operacyjny 2.1 Ogólnodostępna opieka żłobkowa i przedszkolna			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Rozwój ogólnodostępnych żłobków i przedszkoli publicznych</i>	Zwiększenie atrakcyjności miasta w oczach młodych rodzin. Zwiększenie aktywności zawodowej kobiet posiadających dzieci. Poszerzenie oferty opieki żłobkowej i opieki przedszkolnej na terenie Człuchowa	Liczba dostępnych miejsc w publicznych żłobkach.	Wzrost
<i>Tworzenie dostępu do przedszkoli i żłobków w pierwszej kolejności dla mieszkańców miasta, którzy chcą wrócić na rynek pracy lub którzy wiążą swoją przyszłość z Człuchowem</i>		Liczba dostępnych miejsc w publicznych przedszkolach.	Wzrost
<i>Przyjęcie programu wsparcia dla podmiotów prowadzących niepubliczne placówki o charakterze żłobków i przedszkoli</i>		Liczba urodzeń na terenie miasta.	Wzrost

TABELA 10. CEL OPERACYJNY 2.1 OGÓLNODOSTĘPNA OPIEKA ŻŁOBKOWA I PRZEDSZKOLNA.

Cel operacyjny 2.2 Rozwój bazy oraz oferty wychowawczej i edukacyjnej			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Wspieranie rozwoju działań i przestrzeni edukacyjnych promujących nowe technologie oraz zawody przyszłości</i>	Poszerzenie oferty szkół podstawowych oraz szkół średnich o zajęcia przygotowujące do wykonywania zawodów przyszłości, poprzez transfer wiedzy z zakresu technologii informacyjnych, programowania, robotyki itp.	Liczba nowoczesnych pracowni IT działających na terenie miasta.	Wzrost
		Liczba dzieci i młodzieży korzystających z międzynarodowych programów edukacyjnych (np. Erasmus).	Wzrost
<i>Tworzenie i rozbudowa oferty edukacyjnej skupiającej się na poszerzeniu wiedzy z zakresu IT</i>	Umożliwienie mentorom technologicznym podnoszenia swoich umiejętności oraz wiedzy specjalistycznej.	Liczba uczniów szkół średnich na terenie Czulchowa.	Wzrost
	Promowanie miasta, jako centrum edukacyjnego, dającego dostęp do nowoczesnych szkół i innowacyjnej oferty edukacyjnej, poprzez współpracę krajową i międzynarodową z wytwórcami oraz odbiorcami wiedzy i technologii.		
<i>Stworzenie zintegrowanej bazy podmiotów edukacyjnych działających na terenie miasta</i>		Liczba projektów międzynarodowych realizowanych przez szkoły podstawowe i średnie, działające na terenie miasta.	Wzrost

TABELA 11. CEL OPERACYJNY 2.2 ROZWÓJ BAZY ORAZ OFERTY WYCHOWAWCZEJ I EDUKACYJNEJ.

Cel operacyjny 2.3 Rozwój oferty kulturalnej skierowanej do mieszkańców i turystów			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Poszerzanie oferty spędzania czasu wolnego w oparciu o bazę instytucji kultury funkcjonujących na terenie miasta</i>	Stworzenie programu edukacji kulturalnej na terenie Człuchowa.	Liczba dzieci i młodzieży uczęszczającej na zajęcia artystyczne.	Wzrost
<i>Rozwój oferty ogólnodostępnych i biletowanych wydarzeń artystycznych</i>	Zwiększenie liczby biletowanych wydarzeń artystycznych na terenie miasta.	Liczba biletowanych wydarzeń artystycznych.	Wzrost
<i>Zwiększanie potencjału finansowego i organizacyjnego instytucji kultury działających na terenie Człuchowa</i>	Rozwój zaplecza infrastrukturalnego i kadrowego instytucji kultury.	Liczba inwestycji związanych z bazą kulturalną.	Wzrost
<i>Tworzenie wydarzeń kulturalnych nawiązujących do atrakcji przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego miasta</i>	Intensywne wykorzystanie oferty kulturalnej w procesie promocji miasta.	Środki w budżecie miasta przeznaczone na działalność instytucji kultury.	Wzrost

TABELA 12. CEL OPERACYJNY 2.3 ROZWÓJ OFERTY KULTURALNEJ SKIEROWANEJ DO MIESZKAŃCÓW I TURYSTÓW.

Cel operacyjny 2.4 Wspieranie rozwoju przestrzeni rekreacyjnych oraz form spędzania czasu wolnego			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Wspieranie rozwoju bazy gastronomicznej oraz restauracyjnej</i>	Intensyfikacja nawiązywania więzi społecznych poprzez tworzenie przestrzeni spotkań (podwórek miejskich).	Liczba dostępnych placów zabaw.	Wzrost
<i>Modernizacja i rozwój bazy sportowo - rekreacyjnej</i>			

Rozwój infrastruktury oraz tworzenie atrakcji w oparciu o bogactwo jezior oraz potencjalnych szlaków wodnych	Poprawa stanu technicznego i atrakcyjności obiektów sportowych na terenie miasta.	Liczba dostępnych siłowni plenerowych.	Wzrost
	Zwiększenie atrakcyjności oferty spędzania wolnego czasu.	Liczba dostępnych barów, kawiarni i restauracji.	Wzrost
Rozwój ogólnodostępnych przestrzeni rekreacyjnych na terenie miasta		Liczba wybudowanych lub zmodernizowanych podwórek miejskich.	Wzrost

TABELA 13. CEL OPERACYJNY 2.4 WSPIERANIE ROZWOJU PRZESTRZENI REKREACYJNYCH ORAZ FORM SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO.

Cel operacyjny 2.5 Wspieranie rozwoju opieki medycznej na terenie miasta			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
Realizacja działań profilaktycznych oraz promocja profilaktyki medycznej	Zwiększenie dostępności do działań z zakresu profilaktyki medycznej. Zwiększenie liczby wydarzeń promujących zdrowy tryb życia. Zwiększenie dostępności i różnorodności oferty usług medycznych.	Liczba osób biorących udział w działaniach profilaktycznych.	Wzrost
Wspieranie rozwoju oferty medycznej na terenie Czulchowa		Liczba ogólnodostępnych wydarzeń sportowych i rekreacyjnych.	Wzrost
Wspieranie powstawania oferty związanej z turystyką medyczną (zabiegi rehabilitacyjne, zabiegi medyczne)		Liczba usług medycznych oferowanych na terenie Czulchowa.	Wzrost
Wspieranie działalności organizacji promujących zdrowy tryb życia		Liczba ofert łączonych – podmiotów medycznych i podmiotów turystycznych	Wzrost

TABELA 14. CEL OPERACYJNY 2.5 WSPIERANIE ROZWOJU OPIEKI MEDYCZNEJ NA TERENIE MIASTA.

Cel operacyjny 2.6 Zwiększenie poczucia tożsamości lokalnej			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Zwiększenie aktywności mieszkańców i poczucia sprawczości, włączenie seniorów i młodzieży w życie miasta.</i>	Wzmocnienie i wykorzystanie partycypacji społecznej do budowania tożsamości lokalnej.	Liczba społecznych podmiotów doradczych działających na terenie miasta.	Wzrost
<i>Tworzenie podmiotów doradczych w skład, których wejdą przedstawiciele organizacji pozarządowych, młodzież, seniorzy i przedsiębiorcy.</i>	Wykorzystanie potencjału podmiotów doradczych działających w wąskich sektorach aktywności (sport, przedsiębiorczość, kultura itp.) w kreowaniu i wykonywaniu oferty miasta dla mieszkańców.	Liczba projektów zgłoszonych do budżetu partycypacyjnego.	Wzrost
<i>Rozwój budżetu partycypacyjnego i zwiększenie udziału mieszkańców we współdecydowaniu o przyszłości miasta</i>	Zwiększenie liczby projektów zgłaszanych do budżetu partycypacyjnego oraz zwiększenie zaangażowania mieszkańców miasta w wyborze poszczególnych projektów.	Liczba mieszkańców biorących udział w głosowaniu dotyczącym wyboru projektów w budżecie partycypacyjnym.	Wzrost

TABELA 15. CEL OPERACYJNY 2.6 ZWIĘKSZENIE POZUCIA TOŻSAMOŚCI LOKALNEJ.

Cel operacyjny 2.7 Nowoczesne usługi społeczne			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Przeciwdziałanie wykluczeniu seniorów i dzieci z rodzin wieloproblemowych</i>	Stworzenie systemu wsparcia dziennego dla rodzin, osób niesamodzielnych, seniorów i osób niepełnosprawnych.	Liczba osób korzystających ze wsparcia opieki społecznej.	Spadek
<i>Podnoszenie stopnia integracji mieszkańców, ich aktywności społecznej i zapobieganie osłabianiu pozycji rodziny w strukturze lokalnych społeczności</i>	Wspieranie działań profilaktycznych, usług psychologicznych i funkcjonowania instytucji wsparcia.	Liczba osób korzystających ze wsparcia dziennego osób niesamodzielnych, seniorów, rodzin i osób niepełnosprawnych.	Wzrost
<i>Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i tworzenie instytucji wsparcia dla mieszkańców.</i>	Przeciwdziałanie problemowi uzależnień.	Liczba „Niebieskich Kart”.	Spadek

TABELA 16. CEL OPERACYJNY 2.7 NOWOCZESNE USŁUGI SPOŁECZNE.

OBSZAR INTERWENCJI: MIASTO Z ROZWINIĘTĄ INFRASTRUKTURĄ

CEL STRATEGICZNY 3

Systematyczny rozwój infrastruktury miejskiej.

Cel operacyjny 3.1 Rozwój infrastruktury drogowej i komunikacyjnej			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Budowa i remonty połączeń komunikacyjnych (dróg i chodników) na terenie miasta</i>	Zwiększenie oferty rekreacyjnych i przyjaznych klimatowi ciągów komunikacyjnych. Zwiększanie standardu istniejącej oraz stały rozwój infrastruktury drogowej i komunikacyjnej Zmniejszenie nasilenia ruchu tranzytowego na terenie miasta.	Liczba kilometrów ścieżek rowerowych	Wzrost
<i>Rozwój ścieżek rowerowych i spacerowych na terenie miasta</i>		Ogólna liczba dróg nieutwardzonych	Spadek
<i>Budowa obwodnicy Człuchowa</i>		Liczba samochodów przejeżdżających tranzytem przez centrum miasta	Spadek

TABELA 17. CEL OPERACYJNY 3.1 ROZWÓJ INFRASTRUKTURY DROGOWEJ I KOMUNIKACYJNEJ.

Cel operacyjny 3.2 Rozwój miejskiej infrastruktury technicznej			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Rozwój sieci wodociągowej i zwiększanie ilości obiektów przyłączonych do sieci</i>	Rozwój infrastruktury miejskiej zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju. Wysoki stopień optymalizacji strat wody i minimalizacja	Liczba nieruchomości przyłączonych do sieci kanalizacyjnej.	Wzrost

<i>Rozwój sieci kanalizacyjnej i zwiększenie ilości obiektów przyłączonych do sieci</i>	zanieczyszczenia środowiska i klimatu. Ochrona środowiska w wyniku zastosowania BAT (najlepszych dostępnych technik).		
<i>Modernizacja urządzeń i rozwój technologii wodno-kanalizacyjnej pod kątem zrównoważonego rozwoju miasta</i>		Wzrost odsetka powierzchni miasta objętego kanalizacją deszczową.	Wzrost
<i>Rozwój sieci i prowadzenie właściwej polityki zagospodarowania wód opadowych</i>			

TABELA 18. CEL OPERACYJNY 3.2 ROZWÓJ MIEJSKIEJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.

Cel operacyjny 3.3 Rozwój nowoczesnej sieci telekomunikacyjnej			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Wspieranie rozwoju infrastruktury światłowodowej</i>	Zwiększenie dostępu mieszkańców do sieci światłowodowej.	Liczba odbiorców Internetu światłowodowego.	Wzrost
<i>Wspieranie rozwoju technologii 5g</i>	Rozszerzanie stref wolnego Internetu na terenie miasta.	Liczba punktów dostępowych do bezpłatnego Internetu na obszarze miasta.	Wzrost
<i>Tworzenie stref dostępu do bezprzewodowego Internetu na obszarze miasta</i>	Zwiększenie zasięgu sieci 5G oraz zwiększenie dostępu mieszkańców do sieci.	Procent powierzchni miasta w zasięgu sieci 5G.	Wzrost

TABELA 19. CEL OPERACYJNY 3.3 ROZWÓJ NOWOCZESNEJ SIECI TELEKOMUNIKACYJNEJ.

Cel operacyjny 3.4 Renowacja zabytków architektonicznych			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Kontynuacja programów zarządzania dziedzictwem kulturowym i ochroną zabytków</i>	Zapewnienie dbałości o dziedzictwo kulturowe i historyczne.	Liczba prowadzonych badań archeologicznych.	Wzrost
<i>Wykorzystanie zasobów architektonicznych miasta w celach promocji turystycznej</i>	Przywracanie funkcji historycznych lub nadawanie nowych funkcji użytkowych obiektom zabytkowym.		
<i>Renowacja i adaptacja obszarów przemysłowych oraz obszarów miasta charakteryzujących się historyczną zabudową</i>	Uwzględnienie obszarów miasta zawierających zdegradowaną historyczną tkankę miejską w programach renowacji zabytków oraz w programach rewitalizacyjnych.	Liczba budynków poddanych renowacji.	Wzrost

TABELA 20. CEL OPERACYJNY 3.4 RENOWACJA ZABYTEKÓW ARCHITEKTONICZNYCH.

Cel operacyjny 3.5 Dostosowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego do potrzeb rozwojowych miasta			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Stać weryfikacją aktualności dokumentów planistycznych oraz ich rozwój w oparciu o konsultacje społeczne</i>	Zwiększenie stopnia partycypacji społecznej w kreowaniu polityki rozwoju.	Ilość bieżących (monitorujących) konsultacji społecznych w zakresie propozycji zmian planów zagospodarowania przestrzennego.	Wzrost
<i>Wykorzystanie potencjału turystycznego miasta, jako podstawy kierunków rozwoju</i>	Dostosowanie postanowień planów zagospodarowania do planów i zamierzeń lokalnej społeczności i przedsiębiorców.		
	Zwiększenie stopnia wykorzystania terenów inwestycyjnych przez lokalną społeczność.		

<p><i>Prowadzenie polityki zrównoważonego rozwoju przemysłu i działalności uciążliwej i kolidującej z charakterem turystycznym miasta</i></p>		<p>Obszar miasta objęty Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego.</p>	<p>Wzrost</p>
--	--	--	----------------------

TABELA 21. CEL OPERACYJNY 3.5 DOSTOSOWANIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO POTRZEB ROZWOJOWYCH MIASTA.

OBSZAR INTERWENCJI: MIASTO TURYSTYCZNE

CEL STRATEGICZNY 4

Wzrost potencjału turystycznego poprzez rozbudowę oferty pobytowej, wykorzystanie walorów przyrodniczych oraz lokalnego dziedzictwa kulturowego.

Cel operacyjny 4.1 Tworzenie warunków do rozwoju bazy noclegowej na terenie Człuchowa			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Rozbudowa istniejącej bazy noclegowej oraz tworzenie warunków do rozwoju bazy hotelowej na terenie miasta</i>	Zwiększenie liczby dostępnych miejsc noclegowych na terenie miasta.	Liczba dostępnych miejsc noclegowych (całorocznych).	Wzrost
<i>Stworzenie oferty pobytowej dla grup zorganizowanych przebywających na terenie miasta</i>		Liczba dostępnych miejsc noclegowych (sezonowych).	Wzrost
<i>Stworzenie bazy obiektów noclegowych – zawierającej obiekty sezonowe, obiekty całoroczne oraz lokale przeznaczone do najmu krótkoterminowego (apartamenty, mieszkania - Airbnb) znajdujące się na terenie miasta oraz w najbliższej jego okolicy (do 10 km)</i>		Utworzenie bazy miejsc noclegowych.	Utworzenie

TABELA 22. CEL OPERACYJNY 4.1 TWORZENIE WARUNKÓW DO ROZWOJU BAZY NOCLEGOWEJ NA TERENIE CZŁUCHOWA.

Cel operacyjny 4.2 Rozwój oferty turystycznej opartej na lokalnym dziedzictwie kulturowym			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Organizacja wydarzeń i atrakcji opartych na lokalnym dziedzictwie kulturowym</i>	Poszerzenie oferty turystycznej związanej z dziedzictwem kulturowym.	Liczba osób odwiedzających Zamek Krzyżacki w Człuchowie.	Wzrost
<i>Opracowanie dokumentu wykonawczego w formie koncepcji lub strategii rozwoju turystyki, zawierającego szczegółowe obszary działań interwencji</i>	Stworzenie oferty dla grup zorganizowanych.		
<i>Tworzenie oferty edukacyjnej opartej na wykorzystaniu lokalnego dziedzictwa kulturowego – zwłaszcza Zamku Krzyżackiego oraz interaktywnych form prezentacji historii miejsca</i>	Tworzenie interaktywnych narzędzi oraz wydarzeń wykorzystywanych do promocji historii Człuchowa i atrakcji związanych z dziedzictwem kulturowym.	Interaktywny przewodnik po mieście.	Utworzenie
<i>Tworzenie zintegrowanych ofert dla grup zorganizowanych (w jednej ofercie: zwiedzanie, interaktywne zajęcia, posiłki i ewentualnie noclegi)</i>	Zwiększenie liczby osób odwiedzających Zamek Krzyżacki w Człuchowie.	Liczba wydarzeń nawiązujących do dziedzictwa kulturowego i historii miasta.	Wzrost

TABELA 23. CEL OPERACYJNY 4.2 ROZWÓJ OFERTY TURYSTYCZNEJ OPARTEJ NA LOKALNYM DZIEDZICTWIE KULTUROWYM.

Cel operacyjny 4.3 Rozwój oferty turystycznej związanej z lokalnymi walorami przyrodniczymi			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Rozbudowa istniejącej sieci ścieżek rowerowych oraz ścieżek pieszych</i>	Zwiększenie dostępności do oferty i infrastruktury turystycznej związanej z lokalnymi walorami przyrodniczymi.	Liczba kilometrów ścieżek rowerowych na terenie miasta.	Wzrost
<i>Rozwój oferty turystycznej w oparciu o Zespół Jezior Człuchowskich oraz wykorzystanie połączeń wodnych jako potencjalnego szlaku komunikacyjnego</i>	Uruchomienie rekreacyjnego szlaku wodnego (tramwaj wodny). Zintensyfikowanie wydarzeń oraz zwiększenie dostępu do	Liczba regularnych połączeń wodnych pomiędzy poszczególnymi częściami miasta	Wzrost

	atrakcji związanych z lokalizacją miasta nad jeziorami.	Liczba uczestników kolonii letnich.	Wzrost
<i>Stworzenie oferty pobytowej opartej na sieci kolonii i szkółek żeglarskich (wykorzystanie potencjału akwenu Jeziora Rychnowskiego)</i>	Uruchomienie edukacyjnego szlaku spacerowego.	Liczba dostępnych urządzeń rekreacyjnych nad jeziorami znajdującymi się na terenie miasta.	Wzrost
<i>Stworzenie edukacyjnego szlaku spacerowego uwzględniającego największe atrakcje przyrodnicze miasta (zwłaszcza związane z obszarem chronionego krajobrazu, jeziorami oraz terenami zielonymi)</i>			

TABELA 24. CEL OPERACYJNY 4.3 ROZWÓJ OFERTY TURYSTYCZNEJ ZWIĄZANEJ Z LOKALNYMI WALORAMI PRZYRODNICZYMI.

Cel operacyjny 4.4 Skuteczna komunikacja			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Zintensyfikowanie działań promocyjnych skierowanych „na zewnątrz” – grupa docelowa: turyści i mieszkańcy innych regionów</i>	Zwiększenie świadomości marki własnej miasta.	Liczba osób obserwujących miejskie konta w mediach społecznościowych.	Wzrost
<i>Zwiększenie aktywności promocyjnej wykorzystującej nowoczesne technologie takie jak media społecznościowe oraz aplikacji mobilnej zawierającej interaktywne przewodniki po mieście i integrujący ofertę turystyczną</i>	Zwiększenie liczby odbiorców przekazów w mediach społecznościowych.	Liczba osób spoza Człuchowa odwiedzających stronę internetową miasta	Wzrost
<i>Wykorzystywanie metod promocyjnych opartych na zaangażowaniu odbiorców oraz utrzymywaniu jego uwagi (storytelling)</i>	Zwiększenie promocji i rozpoznawalności miasta „na zewnątrz”.	Liczba osób korzystających z mobilnego i stacjonarnego punktu informacji turystycznej.	Wzrost
<i>Utworzenie ogólnodostępnego punktu informacji turystycznej - stacjonarnego i mobilnego.</i>		Liczba wydarzeń promocyjnych i targowych, w których uczestniczy miasto.	Wzrost
<i>Wykorzystywanie w działaniach promocyjnych nie tylko marki własnej miasta, ale także marki lokalnej, która swoim zasięgiem obejmuje cały region</i>			

TABELA 25. CEL OPERACYJNY 4.4 SKUTECZNA KOMUNIKACJA.

Cel operacyjny 4.5 Wspieranie rozwoju usług turystycznych			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Stworzenie przestrzeni gastronomicznych w okolicy Zamku Krzyżackiego w Człuchowie oraz Rynku Miejskiego (kawiarnia, restauracja, ogródki piwne, przestrzenie gastronomiczne)</i>		Liczba letnich ogródków gastronomicznych na terenie miasta.	Wzrost
<i>Miasto bliżej jezior – wspieranie tworzenia atrakcji turystycznych w bezpośrednim sąsiedztwie jezior (takich jak wypożyczalnie sprzętu turystycznego, przestrzenie handlowe, przestrzenie rekreacyjne, przestrzenie aktywności kulturalnej z sezonowymi usługami gastronomicznymi itp.)</i>	Zwiększenie dostępności i atrakcyjności do oferty gastronomicznej i rekreacyjnej dla mieszkańców i turystów.		
	Zwiększenie dostępności usług turystycznych oraz ich wykorzystanie do promocji miasta.	Liczba skatalogowanych podmiotów oferujących usługi turystyczne.	Wzrost
<i>Wspieranie promocji podmiotów oferujących usługi turystyczne na terenie miasta (katalogi usługodawców, oferty łączone)</i>	Stworzenie dedykowanych przestrzeni gastronomicznych i rekreacyjnych zapewniających atrakcyjne spędzenie wolnego czasu dla młodzieży i dorosłych.		
		Utworzenie letniej przestrzeni aktywności w bezpośrednim sąsiedztwie jezior (małe koncerty, kino plenerowe, wydarzenia animacyjne dla dzieci, zaplecze gastronomiczne).	Utworzenie

TABELA 26. CEL OPERACYJNY 4.5 WSPIERANIE ROZWOJU USŁUG TURYSTYCZNYCH.

OBSZAR INTERWENCJI: MIASTO ROZWIĄNIĘTE GOSPODARCZO

CEL STRATEGICZNY 5

Systematyczny wzrost gospodarczy oparty na wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań, przedsiębiorczości mieszkańców oraz aktywności inwestorów.

Cel operacyjny 5.1 Wsparcie dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Wspieranie potencjału przedsiębiorczości przez tworzenie warunków do powstania lokalnego samorządu gospodarczego oraz społecznego ciała doradczego złożonego z przedstawicieli przedsiębiorców</i>	Powstanie lokalnego samorządu gospodarczego.	Liczba inicjatyw promujących przedsiębiorczość.	Wzrost
<i>Stworzenie i administrowanie lokalnej platformy wymiany informacji o MSP oraz promowanie obrotu gospodarczego pomiędzy lokalnymi przedsiębiorcami</i>	Powstanie ciała doradczego, które będzie mogło opiniować lokalne inicjatywy gospodarcze.	Liczba przedsiębiorców działających w lokalnym samorządzie gospodarczym.	Wzrost
<i>Intensywna promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia</i>	Powstanie programu promocji przedsiębiorczości (zwłaszcza wśród młodzieży i absolwentów szkół).	Platforma wymiany informacji o MSP.	Utworzenie

TABELA 27. CEL OPERACYJNY 5.1 WSPARCIE DLA MIKRO, MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW.

Cel operacyjny 5.2 Stymulowanie wzrostu gospodarczego poprzez kreowanie przestrzeni inwestycji oraz rozwoju i promocji terenów inwestycyjnych			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Aktywna promocja posiadanych terenów inwestycyjnych</i>	Powstanie nowej oferty inwestycyjnej, uwzględniającej tereny i przestrzenie inwestycyjne na terenie miasta oraz tereny położone w jego najbliższym otoczeniu. Stworzenie systemu wsparcia (system ulg) skierowanego do przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy na terenie miasta.	Liczba nowych inwestorów na terenie miasta i w jego bezpośrednim otoczeniu.	Wzrost
<i>Wsparcie lokalnych inwestorów poprzez tworzenie preferencyjnych warunków do tworzenia nowych miejsc pracy</i>		Oferta inwestycyjna miasta.	Utworzenie
<i>Współpraca z lokalnymi samorządami posiadającymi tereny inwestycyjne</i>		Liczba nowych miejsc pracy utworzonych na terenie miasta.	Wzrost

TABELA 28. CEL OPERACYJNY 5.2 STYMULOWANIE WZROSTU GOSPODARCZEGO POPRZEC KREOWANIE PRZESTRZENI INWESTYCJI ORAZ ROZWOJU I PROMOCJI TERENÓW INWESTYCYJNYCH.

Cel operacyjny 5.3 Aktywizacja rozwoju przedsiębiorczości poprzez tworzenie przestrzeni inkubacyjnych oraz oferty wsparcia dla mikro, małych i średnich firm			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Uruchomienie lokalnego centrum wsparcia przedsiębiorczości - lokalnego punktu informacyjno-konsultacyjnego, w oparciu o samorząd gospodarczy (działanie w porozumieniu ze Starostem powiatowym)</i>	Zwiększenie dostępu do nowych przestrzeni biurowych i usługowych (inkubator przedsiębiorczości), współdzielonej przestrzeni coworkingowej na terenie miasta. Zwiększenie dostępu do instytucji wsparcia biznesu.	Powierzchnia inkubacyjna na terenie miasta.	Wzrost

<p>Utworzenie miejskiego Inkubatora Przedsiębiorczości oferującego przestrzenie biurowe (coworkingowe) oraz usługowe oferowane przedsiębiorcom na preferencyjnych warunkach</p>	<p>Zwiększenie oferty usług informacyjno-konsultacyjnych oraz dostęp do wiedzy niezbędnej dla przedsiębiorców (szkolenia, wsparcie prawne, pozyskiwanie środków finansowych).</p>	<p>Institucje wsparcia biznesu na terenie miasta</p>	<p>Wzrost</p>
		<p>Powierzchnia przestrzeni coworkingowych na terenie miasta</p>	<p>Wzrost</p>
<p>Opracowanie i realizacja polityki współpracy z uczelniami wyższymi, instytucjami wsparcia biznesu</p>		<p>Liczba podmiotów korzystających ze wsparcia deminimis</p>	<p>Wzrost</p>

TABELA 29. CEL OPERACYJNY 5.3 AKTYWIZACJA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI POPRZEC TWORZENIE PRZESTRZENI INKUBACYJNYCH ORAZ OFERTY WSPARCIA DLA MIKRO, MAŁYCH I ŚREDNICH FIRM.

<p>Cel operacyjny 5.4 Wsparcie innowacyjnych rozwiązań technologicznych, transformacji energetycznej oraz zawodów przyszłości</p>			
<p>Kierunki działań</p>	<p>Oczekiwane rezultaty</p>	<p>Wskaźniki</p>	
<p>Prowadzenie programów edukacyjnych w Miejskich Jednostkach Oświatowych i Wychowawczych, kreujących postawy innowacyjne i przyjazne klimatowi</p>	<p>Tworzenie postaw innowacyjnych oraz kształcenie w kierunku zawodów przyszłości.</p>	<p>Liczba inicjatyw edukacyjnych wspierających rozwój nowych technologii.</p>	<p>Wzrost</p>
<p>Wdrożenie i promowanie platformy wymiany informacji i cyklicznych szkoleń dla lokalnych przedsiębiorców w zakresie Przemysłu 4.0</p>	<p>Wykształcenie warunków instytucjonalnych umożliwiających transfer wiedzy specjalistycznej.</p>		
	<p>Zwiększenie świadomości społecznej w kwestiach</p>	<p>Utworzenie inkubatora nowych technologii (przestrzeń edukacyjna).</p>	<p>Utworzenie</p>

Utworzenie międzyszkolnego inkubatora innowacji (w oparciu o Miejski Inkubator Przedsiębiorczości) umożliwiającego korzystanie z nowych technologii	dotyczących transformacji energetycznej.		
Promowanie transformacji energetycznej		Kampania informacyjna dotycząca transformacji energetycznej.	Utworzenie

TABELA 30. CEL OPERACYJNY 5.4 WSPARCIE INNOWACYJNYCH ROZWIĄZAŃ TECHNOLOGICZNYCH, TRANSFORMACJI ENERGETYCZNEJ ORAZ ZAWODÓW PRZYSZŁOŚCI.

Cel operacyjny 5.5 Współpraca ponadregionalna opierająca się na związkach międzygminnych oraz wewnątrz obszarów funkcjonalnych (MOF)			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
Współpraca z innymi samorządami w ramach związków międzygminnych	Realizacja projektów współpracy międzynarodowej.	Liczba zrealizowanych projektów w ramach MOF.	Wzrost
Współpraca i realizowanie projektów partnerskich w ramach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Człuchów - Chojnice	Realizacja projektów inwestycyjnych i społecznych w ramach MOF.	Liczba zrealizowanych projektów międzynarodowych.	Wzrost
Współpraca Miasta z partnerami międzynarodowymi	Realizacja zadań partnerskich w ramach związków międzygminnych.	Liczba partnerstw ponadregionalnych	Wzrost

TABELA 31. CEL OPERACYJNY 5.5 WSPÓŁPRACA PONADREGIONALNA OPIERAJĄCA SIĘ NA ZWIĄZKACH MIĘDZYGMINNYCH ORAZ WEWNĄTRZ OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH (MOF) .

OBSZAR INTERWENCJI: MIASTO EKOLOGICZNE

CEL STRATEGICZNY 6

Kształtowanie zdrowej przestrzeni do życia dla mieszkańców i ochrona środowiska przyrodniczego.

Cel operacyjny 6.1 Aktywna polityka miasta na rzecz poprawy jakości powietrza na terenie Człuchowa			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Promowanie i wdrażanie polityki zapobiegającej niskiej emisji, poprzez wprowadzanie programów dofinansowania - w szczególności wymiany pieców konwencjonalnych, termomodernizacji budynków oraz systematycznego monitoringu jakości powietrza na terenie Człuchowa</i>	Poprawa jakości powietrza na terenie miasta.	Parametry jakości powietrza na terenie miasta.	Wzrost
<i>Wymiana lub modernizacja miejskich niskoekologicznych źródeł ciepła na źródła w mniejszym stopniu wpływające na zmiany klimatu</i>	Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej.	Liczba obiektów poddanych termomodernizacji.	Wzrost
<i>Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej</i>			
<i>Realizacja i promowanie powstawania prosumenckich źródeł energii w jednostkach miejskich</i>	Kreowanie wśród mieszkańców postaw proekologicznych w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju.	Liczba punktów ładowania samochodów elektrycznych.	Wzrost
<i>Promowanie niskoemisyjnego transportu samochodowego, w tym uruchomienie na terenie miasta punktów ładowania samochodów elektrycznych</i>			
<i>Inwestycje miejskie oparte o nowe technologie jako zachęta dla mieszkańców</i>			

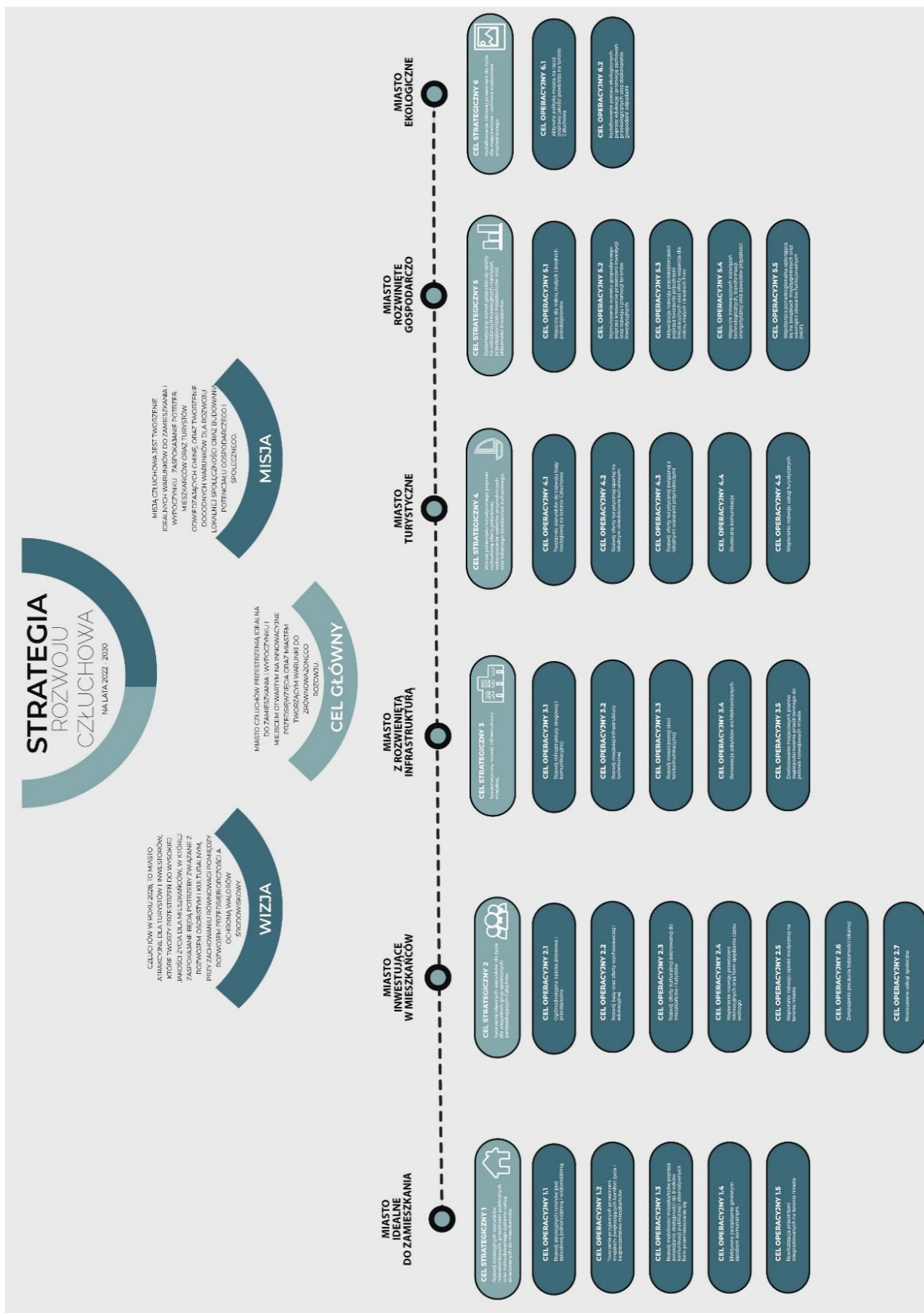
TABELA 32. CEL OPERACYJNY 6.1 AKTYWNA POLITYKA MIASTA NA RZECZ POPRAWY JAKOŚCI POWIETRZA NA TERENIE CZŁUCHOWA.

Cel operacyjny 6.2 Kształtowanie postaw ekologicznych poprzez edukację i promocję zachowań proekologicznych oraz doskonalenie gospodarki odpadami			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
<i>Zwiększanie wskaźników recyklingu i selektywnej zbiórki odpadów komunalnych</i>	Poprawa jakości segregacji odpadów na terenie miasta.	Wskaźnik segregacji odpadów.	Wzrost
<i>Prowadzenie działań promocyjnych i edukacyjnych w zakresie właściwej i selektywnej zbiórki odpadów</i>	Systematyczne realizowanie proekologicznych programów edukacyjnych.		
<i>Systematyczna wymiana miejskiego oświetlenia na oświetlenie energooszczędne i zasilane za pomocą OZE</i>	Systematyczna wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne.	Liczba inicjatyw proekologicznych.	Wzrost
<i>Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej</i>		Liczba energooszczędnych źródeł światła.	Wzrost

TABELA 33. CEL OPERACYJNY 6.2 KSZTAŁTOWANIE POSTAW EKOLOGICZNYCH POPRZEC EDUKACJĘ I PROMOCJĘ ZACHOWAŃ PROEKOLOGICZNYCH ORAZ DOSKONALENIE GOSPODARKI ODPADAMI.

MODEL GRAFICZNY STRATEGII ROZWOJU CZŁUCHOWA

RYSUNEK 1. MODEL GRAFICZNY STRATEGII ROZWOJU CZŁUCHOWA.

ZAŁOŻENIA

Miasto Człuchów położone jest w południowo-zachodniej części województwa pomorskiego. Stanowi ono siedzibę powiatu i jest największym ośrodkiem miejskim na jego terenie. Miasto Człuchów znajduje się w granicach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Chojnice-Człuchów, który jest elementem modelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa. Człuchów, podobnie jak okoliczne gminy, położone na terenie powiatu, znajduje się na obszarze który zagrożony jest trwałą marginalizacją. Marginalizacja ta odnosi się zwłaszcza do zmniejszenia się znaczenia ośrodka jako centrum administracyjnego, kulturalnego i społecznego. Jako główny czynnik wpływający na taki stan rzeczy uważa się systematyczny odpływ części ludności, zwłaszcza wykwalifikowanej i wykształconej. Zjawisko to jest na tle całego powiatu człuchowskiego widoczne zwłaszcza na terenie Człuchowa. Według danych GUS, w 2020 roku miasto zamieszkiwało 13 479 mieszkańców. Sprawia, to, że Człuchów jest największym ośrodkiem osadniczym na terenie powiatu. Na przestrzeni lat 2012-2020, zanotowano jednak ponad 7% spadek liczby mieszkańców, co sprawia, że miasto jest też obszarem najszybciej wyludniającym się.¹

Teren miasta znajduje się w zasięgu skrzyżowania dwóch regionalnych korytarzy transportowych: „południowego” (Malbork – Tczew - Starogard Gdański – Chojnice – Człuchów; droga krajowa nr 22, linia kolejowa nr 203) oraz „zachodniego” (Słupsk - Miastko – Szczecinek - Człuchów; droga krajowa nr 21 i 25, linia kolejowa nr 405)². Dla rozwoju miasta szczególnie istotną rolę pełni skrzyżowanie dróg krajowych nr 22 i nr 25 oraz rozwój linii kolejowej nr 210 (Chojnice - Czarne). Peryferyjne położenie Człuchowa, powoduje relatywnie duże oddalenie od większych ośrodków miejskich. Główny, regionalny ośrodek administracyjny, którym jest Gdańsk, oddalony jest od Człuchowa o 142 km. Najbliżej położonym miastem, będącym stolicą regionu jest Bydgoszcz (91 km). Odległość do Poznania, to 178 km, a do Koszalina 102 km. Warto zauważyć, że do żadnego z tych ośrodków miejskich nie istnieją bezpośrednio połączenia kolejowe.

Powierzchnia miasta wynosi 1278 ha. Struktura użytkowa gruntów jest dosyć zróżnicowana. Aż 39% powierzchni stanowią grunty rolne (499 ha). Bardzo duży udział w układzie przestrzennym, bo blisko ¼ powierzchni (23,9%) stanowią grunty pod wodami. Podobną powierzchnię stanowią grunty zurbanizowane (24%). Pozostała część to w 8% drogi oraz lasy i tereny zadrzewione, które stanowią 2,7% powierzchni.

Południowa i środkowa część miasta leżą w zlewni rzeki: Gwdy (dorzecze Odry). Część północno- zachodnia stanowi dorzecze Wisły). Jak wcześniej wspomniano, blisko 24% powierzchni miasta stanowią wody. Cztery jeziora położone w granicach administracyjnych znajdują się na obszarze chronionym, który stanowi Obszar Chronionego Krajobrazu „Zespół Jezior Człuchowskich”.

Układ przestrzenny miasta³ zakłada podział jego obszaru na pięć stref. Rozchodzące się koncentrycznie obszary funkcjonalne rozpoczyna strefa 1, która obejmuje miasto lokacyjne w granicach wpisu do rejestru zabytków. Strefa 2, to Śródmieście, które obejmuje bezpośrednie otoczenie strefy 1. Trzeci obszar, to strefa miejska obejmująca bezpośrednio otoczenie Śródmieścia dostępne w czasie 10 min od punktu centralnego miasta, jakim jest Rynek. Obszar czwarty stanowi strefa przedmiejska. Obszar piąty, to strefa otwarta, która obejmuje obszar rolniczy przy zachodniej granicy miasta oraz wewnątrz krajobrazowe jezior człuchowskich.

¹ Dokładne analizy demograficzne zamieszczono w Diagnostyce Społeczno Gospodarczej

² Dokładny opis skrzyżowania szlaków komunikacyjnych zawiera „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA CZŁUCHOWA”, które stanowi załączniki nr 1 i nr 3 do uchwały nr LIII/306/2009 Rady Miejskiej w Człuchowie z dnia 25 listopada 2009r. W sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Człuchowa.

³ Układ zidentyfikowany w ramach „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA CZŁUCHOWA”.

ZAKRES I ZAWARTOŚĆ MODELU FUNKcjONALNO-PRZESTRZENNEGO

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej zawiera graficzne przedstawienie planu przedsięwzięć, które są efektem zaplanowanych w niniejszej Strategii kierunków rozwoju i interwencji w poszczególnych obszarach funkcjonalnych. W założeniu model ma za zadanie usystematyzowanie wpływu poszczególnych planowanych działań na strukturę przestrzenną Miasta. Budowa modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej jest efektem uwzględnienia wielu elementów, wśród których znajdują się zarówno uwzględnione zapisy Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Człuchów, Miejsowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego, zaplanowanych kierunków interwencji zawartych w niniejszym dokumencie oraz naturalnych zasobów, wieloletnich procesów urbanistycznych oraz stanu struktury przestrzennej miasta.

Jednoznaczny podział miasta na obszary funkcjonalne nie należy do najłatwiejszych i ze względu na zmienne wieloletnie procesy wyznaczające kierunki rozwoju przestrzennego stanowi on wyzwanie planistyczne. Przedstawiony model funkcjonalno-przestrzenny określa zasady i cele polityki przestrzennej oraz przeznaczenie poszczególnych obszarów znajdujących się na terenie Człuchowa. Formułuje on też szereg ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej. Głównym zadaniem przedstawionego modelu jest uwzględnienie potrzeb i potencjałów charakteryzujących poszczególne obszary na miasto oraz wyznaczenie podstawowych kierunków interwencji.

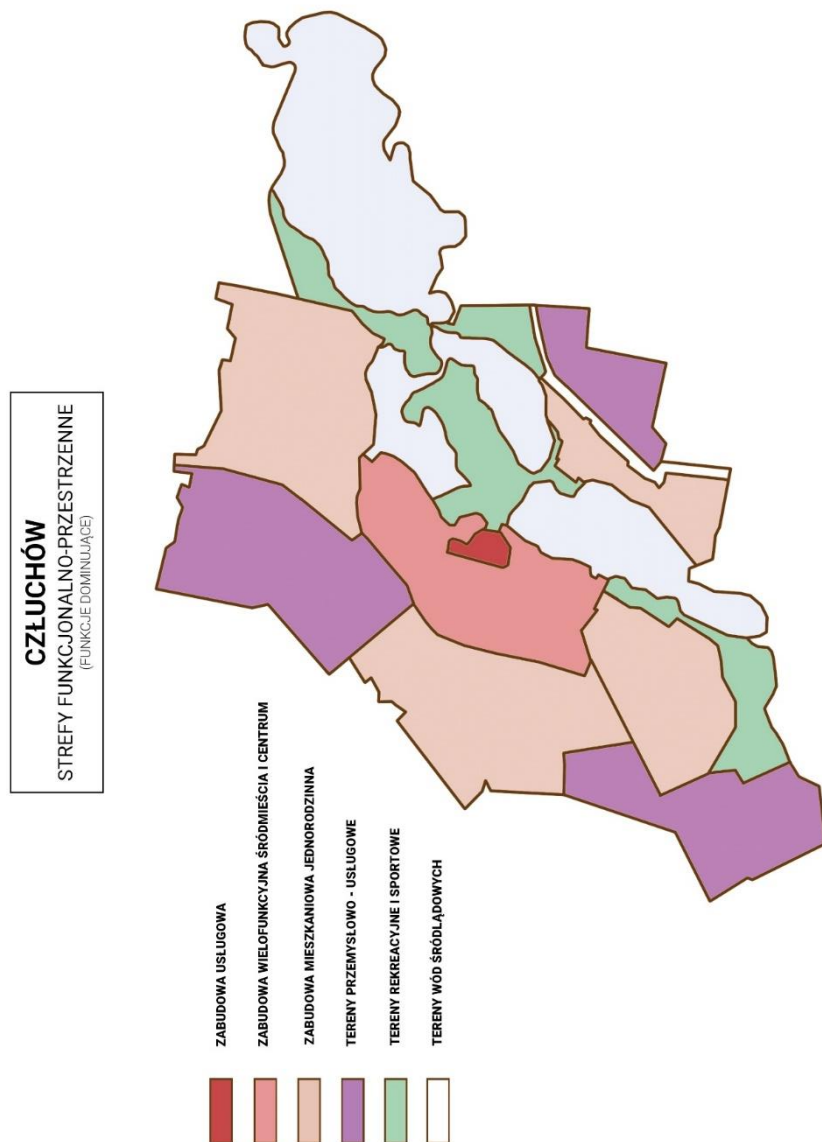
CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW I KIERUNKÓW INTERWENCJI

- Na terenie miasta znajdują się obszary przeznaczone pod przemysł i usługi. Model funkcjonalno – przestrzenny zawiera kierunki rozwoju umiejscawiające te tereny w zachodniej i północnej części miasta. Tereny inwestycyjne powinny tworzyć spójną ofertę inwestycyjną – uwzględniającą minimalizację zagrożenia uciążliwości dla położonych w okolicy obszarów mieszkalnych.
- Człuchów jest miastem, które od lat mierzy się ze zmniejszającą się liczbą mieszkańców. Ze względu na znajdujące się na terenie miasta tereny przeznaczone pod zabudowę jednorodziną zaplanowano kilka przestrzeni mogących stanowić elementy oferty osadniczej na terenie miasta. Niezbędnym elementem przygotowania tych terenów jest ich pełne uzbrojenie i udostępnienie w formie gotowej do rozpoczęcia inwestycji.
- W zachodniej i południowej części miasta znajdują się obszary nie objęte Miejsowymi Planami Zagospodarowania. Sugeruje się wykorzystanie ich do przygotowania przestrzeni przeznaczonej po zabudowę przemysłową i usługową. Proponuje się opracowanie na tym obszarze Miejsowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego.
- Ze względu na ponadprzeciętne walory przyrodniczo-krajobrazowe rozwój infrastruktury turystycznej powinien być w sąsiedztwie akwenów wodnych położonych w granicach miasta. Umieszczenie na nabrzeżach marin, przystani i terenów rekreacyjnych będzie stanowiło „obrócenie” miasta w stronę jezior.
- Akweny wodne i tereny zielone stanowią o potencjale turystycznym miasta. Ważne żeby były także obszarem sprzyjającym rekreacji. Mimo funkcjonowania obiektów w pobliżu plaży na terenie OSIRU-u warto przybliżyć miastu pozostałe akweny. Na nabrzeżu Jeziora Urzędowego lub Jeziora Miejskiego proponuje się wyznaczenie obszaru rekreacyjnego, który w sezonie letnim będzie pełnił funkcję przestrzeni kulturalnej skupiającej cyklicznie

wydarzenia kulturalne i rekreacyjne. Miejsce to musi dopuszczać możliwość funkcjonowania w sezonie letnim zaplecza gastronomicznego.

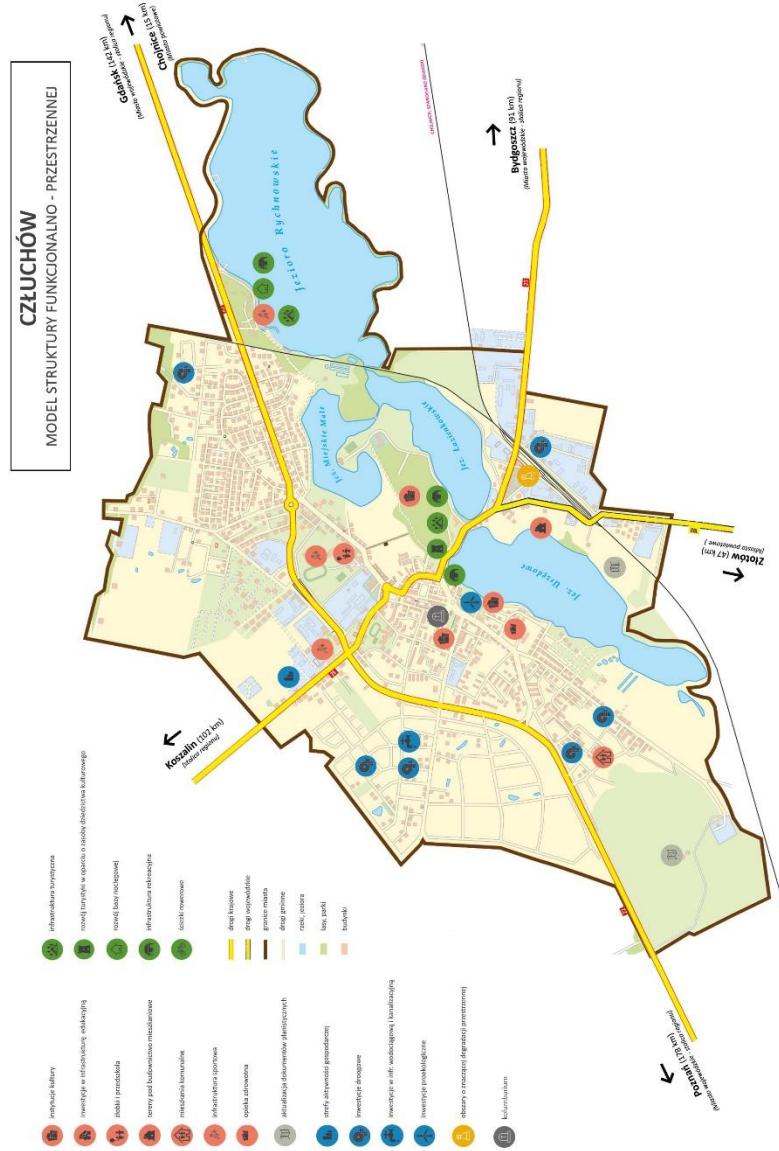
- Rozciągające się na całej długości miasta jeziora mogą stać się atrakcyjnym kanałem komunikacyjnym. Na nabrzeżu czterech jezior powinny znajdować wyznaczone przestrzenie do organizacji czterech przystani będących punktami przystankowymi na szlaku wodnym (tratwy – tramwaj wodny).
- Duża część miasta uległa zniszczeniu w trakcie działań wojennych w 1954 roku. Część tkanki miejskiej, która ocalała znajduje się poza ścisłym centrum miasta. Na obszarach szczególnie zdegradowanych przestrzennie (przedwojenna i powojenna zabudowa wielorodzinna) proponuje się wygospodarowanie przestrzeni mających pełnić rolę obszaru rekreacyjnego – przywracającego funkcje społeczne (podwórka miejskie).
- Ważnym elementem rozwoju obszaru miejskiego jest tworzenie przyjaznych przestrzeni rekreacyjnych i umożliwiających spędzanie czasu wolnego. Na obszarze OSIR-u proponuje się rozbudowę istniejącego skateparku i uruchomienie elementów pumtruck-u. Na obszarach o dużym zagęszczeniu zabudowy wielorodzinnej proponuje się renowację i rozbudowę przestrzeni rekreacyjnych takich jak: place zabaw, siłownie zewnętrzne.
- Rozbudowa zasobu komunalnego stanowi ważny element wzmacniający potencjał miasta jako miejsca przyjaznego do życia. Zapisy strategii i model funkcjonalno-przestrzenny zakładają budowę komunalnych budynków wielorodzinnych na działkach przy ul. Lawendowej.
- W związku z kontynuacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych na terenie miasta, zaleca się uwzględnienie w planowanych przedsięwzięciach terenów o szczególnej degradacji przestrzennej – położonych w sąsiedztwie dworca PKP w Człuchowie.
- Miasto od wielu lat stanowi ważny ośrodek kulturalny. Jest tak zwłaszcza w kontekście organizacji dużych wydarzeń o charakterze regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym. W tym kontekście proponuje się przygotowanie dużej przestrzeni do organizacji wydarzeń kulturalnych (amfiteatr) – proponowane miejsce (Park Miejski).
- Jednym z największych braków w ofercie turystycznej jest brak zaplecza usługowego w bezpośrednim sąsiedztwie Zamku Krzyżackiego i Jezior Człuchowskich. Proponuje się przygotowanie przestrzeni usługowej do prowadzenia działalności gastronomicznej w bezpośrednim sąsiedztwie Zamku Krzyżackiego, dopuszczenie sezonowej infrastruktury gastronomicznej w obrębie Rynku Miejskiego oraz wyznaczenie strefy gastronomicznej na nabrzeżu Jeziora Szpitalnego, Jeziora Łazienkowskiego lub Jeziora Miejskiego-Małego.
- Prowadzenie cyklicznych badań archeologicznych na terenie obszaru Zamku Krzyżackiego.
- Zwieszenie dostępności do szerokopasmowego łącza internetowego na Osiedlu Wschód i Osiedlu Młodych oraz umożliwienie na terenie miasta rozwoju sieci 5G.
- Rozbudowa bazy noclegowej na terenach miejskich, nad Jeziorem Rychnowskim.
- Przygotowanie oferty inwestycyjnej – uwzględniającej zabudowę hotelową na miejskich działkach inwestycyjnych nad Jeziorem Rychnowskim (działka 2/18).
- Rozbudowa istniejącej infrastruktury turystycznej nad Jeziorem Rychnowskim.

- Utworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości na wybranej działce inwestycyjnej przeznaczonej pod działalność usługową.
- Utworzenie Kolumbarium na terenie Cmentarza Komunalnego.

RYSUNEK 2. STREFY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE - FUNKCJE DOMINUJĄCE.

RYSUNEK 3. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ.

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO 2030

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030, która wskazuje planowane obszary strategicznej interwencji. Podstawą wyznaczenia wskazanych w SRWP 2030 obszarów funkcjonalnych jest polityka przestrzenna województwa w perspektywie do roku 2030, określona za pomocą modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej ustalonego w PZPWP 2030. Obszary te stanowią strefy charakteryzujące się zidentyfikowanymi lub potencjalnymi powiązaniem funkcjonalnymi lub charakteryzujące się szczególnymi warunkami społecznymi, gospodarczymi lub przestrzennymi, które decydują o występowaniu barier lub potencjałów rozwojowych.

Niejako uzupełnieniem tego modelu są Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) wskazane w krajowym wymiarze polityki regionalnej. Wyznacza ona dwa typy obszarów stanowiące OSI: obszary zagrożone trwałą marginalizacją oraz miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze.

Zgodnie z PZPWP 2030 modelową strukturę funkcjonalno-przestrzenną województwa tworzą regionalny system obszarów chronionych i powiązań ekologicznych, zhierarchizowana policentryczna sieć ośrodków osadniczych (miejskich), w tym ich obszarów funkcjonalnych (miejskich wraz z obszarami wiejskimi w strefach bezpośredniego oddziaływania miast), ponadregionalne pasma rozwojowe, których potencjał związany jest w szczególności z przebiegiem infrastruktury sieci TEN-T i TEN-E oraz strefy wielofunkcyjne, które obejmują przede wszystkim obszary wiejskie i małe miasta. W tym kontekście Człuchów wpisuje się w zhierarchizowaną policentryczną sieć ośrodków osadniczych (miejskich), w tym ich obszarów funkcjonalnych (miejskich wraz z obszarami wiejskimi w strefach bezpośredniego oddziaływania miast). Miasto Człuchów znalazło się w granicach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Chojnice-Człuchów. Dla obszarów MOF przewidziano następujący zakres działań w ramach kluczowych interwencji:

- adaptacja do zmian klimatu oraz wzrost odporności na negatywne skutki zmian klimatu, w szczególności: zabezpieczenie przed powodzią i suszą, w tym ochrona terenów naturalnej retencji wodnej, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych oraz rozwój błękitno zielonej infrastruktury,
- ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczo-krajobrazowych oraz różnorodności biologicznej, a także rozwój terenów zieleni,
- zapobieganie powstawaniu odpadów, ponowne użycie oraz maksymalizacja skali recyklingu odpadów,
- zagospodarowanie odpadów medycznych i weterynaryjnych, a także innych niebezpiecznych,
- zapewnienie wody pitnej dobrej jakości oraz rozwój i unowocześnianie gospodarki ściekowej i osadowej w sektorze komunalnym,
- doskonalenie narzędzi monitorowania stanu środowiska, zagrożeń naturalnych i szybkiego alarmowania,
- rozwój OZE, m.in. poprzez wzmocnienie energetyki obywatelskiej, w tym w połączeniu z likwidacją źródeł tzw. niskiej emisji, a także tworzenie wysp energetycznych, klastrów energii oraz spółdzielni energetycznych,
- poprawa jakości powietrza, w tym eliminacja smogu poprzez rozwój gospodarki niskoemisyjnej w sektorze publicznym, mieszkalnictwie, energetyce (kogeneracja wraz z miejskimi systemami ciepłowniczymi oraz usługi zapewniania komfortu termicznego w budynkach) oraz przedsiębiorstwach,

- kształtowanie współodpowiedzialności mieszkańców za ich stan zdrowia,
- intensyfikacja działań profilaktycznych w zakresie chorób cywilizacyjnych i innych chorób zmiennych epidemiologicznie, w tym z wykorzystaniem potencjału pracodawców oraz NGO,
- rozwój usług e-zdrowia, w tym telemedycyny,
- dostosowanie zasobów organizacyjnych ochrony zdrowia i ich funkcji do rzeczywistych potrzeb (kadry, usługi, infrastruktura, sprzęt medyczny),
- deinstytucjonalizacja usług zdrowotnych, zwłaszcza w psychiatrii i opiece długoterminowej,
- upowszechnianie opieki koordynowanej i środowiskowej oraz współdziałania opieki zdrowotnej z systemem usług społecznych,
- rozbudowa szerokopasmowej infrastruktury dostępowej (ostatniej mili) (CO 1.4.), - poprawa dostępności i jakości oferty edukacji przedszkolnej,
- rozwój edukacji regionalnej i etnicznej,
- skuteczna i trwała integracja imigrantów, w tym poprzez działania z obszaru edukacji, kultury, zdrowia i pomocy społecznej,
- zachowanie i upowszechnienie dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego,
- rozwój infrastruktury (instytucji) kultury, e-kultury oraz oferty uwzględniającej zagadnienia różnorodności kulturowej i dialogu obywatelskiego,
- realizacja kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- rozwój infrastruktury transportu zbiorowego (liniowej i węzłowej),
- tabor niskoemisyjny, w tym zeroemisyjny,
- taryfowa, biletowa i organizacyjna integracja transportu publicznego ,
- moderowanie popytu w indywidualnym transporcie samochodowym,
- rozwój współdzielonych środków transportu,
- kompleksowa oferta wsparcia sfery B+R oraz komercjalizacji rozwiązań B+R,
- umiędzynarodowienie uczelni oraz wzmocnienie współpracy pomiędzy uczelniami w regionie,
- kompleksowa oferta wsparcia dla inwestorów (nowych i obecnych w regionie),
- rozwój kształcenia ustawicznego dostosowanego do potrzeb regionalnej gospodarki (w szczególności ISP oraz branż kluczowych dla gospodarki regionu),
- poprawa dostępności i jakości oferty zorganizowanych form opieki nad dziećmi do lat 3,
- poprawa jakości, kompleksowości i dostępności oferty czasu wolnego, w tym turystycznej, sportowej i kulturalnej dla mieszkańców i turystów,
- zapewnienie efektywnego multimodalnego dostępu do portów w Gdańsku i w Gdyni oraz do kluczowych centrów logistycznych w regionie.

RYSUNEK 4. MIEJSKIE OBSZARY FUNKCJONALNE.

FINANSOWANIE STRATEGII ROZWOJU MIASTA CZŁUCHÓW

Podstawowym celem strategii jest określenie wizji, misji i celów strategicznych, wskazujących kierunki rozwoju Miasta Człuchów na lata 2022-2030. Zdefiniowane w dokumencie plany strategiczne, prowadzą do osiągnięcia ogólnych celów stanowiących szczególny powód istnienia organizacji. Planem wykonawczym, który w szczególności zdefiniuje sposób realizacji poszczególnych celów jest plan operacyjny. Na etapie planowania operacyjnego nastąpi detaliczne definiowanie zadań i zasobów, które będą zaangażowane przez miasto. W związku z czym, w niniejszym podrozdziale Strategii, nie określono budżetów realizacji poszczególnych zadań. Za przyjęciem takiego podejścia przemawia nie tylko horyzont czasowy planowania, który zwiększa niepewności oraz ryzyko nieprawidłowego oszacowania nakładów inwestycyjnych oraz wydatków w długim okresie, ale również przyjęta zasada ogólności i szerokość obszarów interwencji strategicznej. Zgodnie z zasadą ogólności, przyjęto, iż do realizacji celów strategicznych i przynależnych im celów operacyjnych, może przyczynić się nieokreślona liczba, wielorakich projektów, o charakterze zgodnym z celem nadrzędnym.

Nie bez znaczenia dla możliwości predykcji budżetowej ma także charakter niematerialny („miękki”) – projektów animacyjnych, edukacyjnych, informacyjnych i doradczych, które dominują wśród celów. Na etapie planowania strategicznego, nie jest możliwa dokładne zaplanowanie kwestii finansowej. W związku z powyższym, możliwość finansowania zadań realizowanych w ramach Strategii, przedstawiono w formie opisu podstawowych źródeł, z jakich będą mogły pochodzić środki finansowe na pokrycie wydatków, na realizację założeń poszczególnych celów szczegółowych Strategii.

Nadto, okres jaki obejmuje Strategia to lata 2022 – 2030, zaś na chwilę opracowywania dokumentu, nie były znane wszystkie wytyczne i instrukcje programów pomocowych UE na okres programowania 2021-2027. W związku z czym, przedstawiony schemat ma charakter przeglądu i wskazuje na potencjalne źródła i możliwości wykorzystania finansowania ze środków funduszy pomocowych UE.

Wśród najważniejszych środków finansowania wymienia się w szczególności:

- środki z budżetu miasta,
- środki pochodzące z budżetu państwa,
- środki funduszy celowych,
- fundusze europejskie dostępne w ramach, m.in.:
  - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego służący wzmocnieniu spójności gospodarczej i społecznej Unii Europejskiej.
  - Fundusz Spójności służący redukowaniu dysproporcji gospodarczych i społecznych oraz promowaniu zrównoważonego rozwoju.
  - Europejski Fundusz Społeczny służący zwiększaniu spójności społecznej i gospodarczej, odpowiadaniu na wyzwania rynku pracy i wyzwania społeczne oraz stymulowaniu zrównoważonego rozwoju gospodarczego poprzez inwestowanie w kapitał ludzki.
  - Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich służący poprawie konkurencyjności sektorów rolnictwa i leśnictwa, stanu środowiska naturalnego i terenów wiejskich, budowanie lokalnych zdolności zatrudnienia i dywersyfikacji, uzupełnienie się instrumentów wspólnotowych.
  - Fundusz Sprawiedliwej Transformacji służący łagodzeniu skutków społecznych i ekonomicznych transformacji energetycznej.
- inne fundusze ze źródeł europejskich np. fundusze norweskie oraz fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,

- środki sektora prywatnego, w tym formuła partnerstwa publiczno-prywatnego,
- kredyty bankowe, pożyczki oraz fundusze sektora pozarządowego,
- dodatkowe formy wsparcia dostępne w ramach linii budżetowych, np. tarcz antykrzysowych.

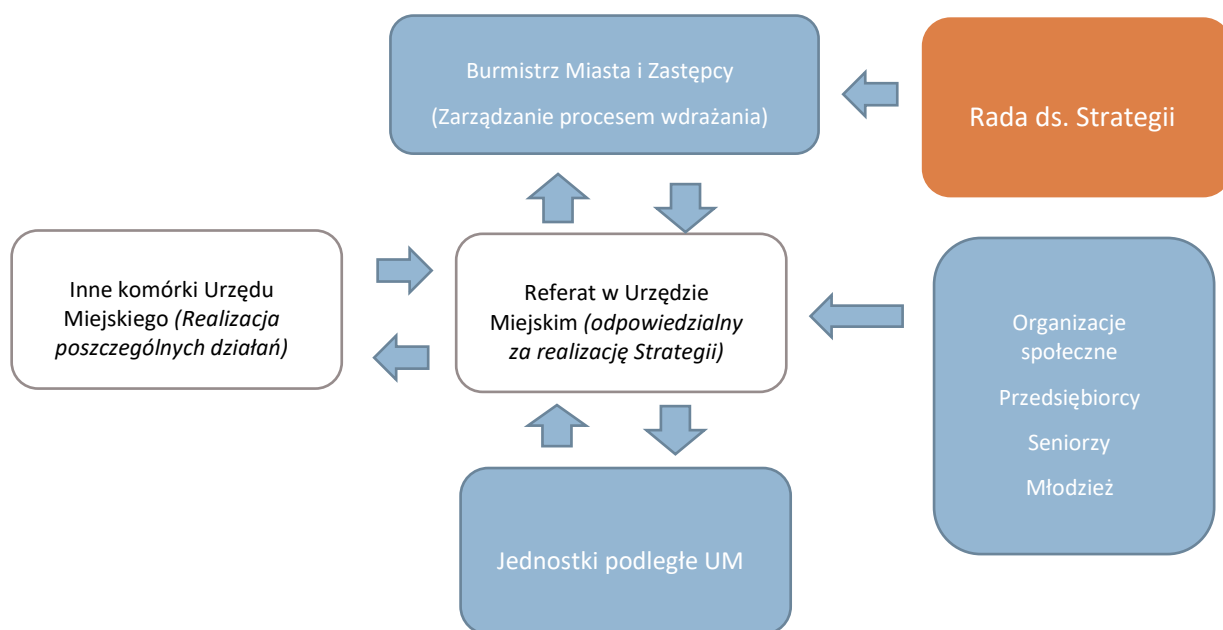
SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII ROZWOJU MIASTA CZŁUCHÓW

Za całość realizacji Strategii odpowiada Burmistrz Człuchowa. Strategia Rozwoju Człuchowa, powstała dzięki inicjatywie samorządu lokalnego. Nie mogła by jednak powstać bez udziału mieszkańców i podmiotów trzecich. W związku z tym strategia będzie realizowana poprzez działania inicjowane przez samorząd oraz partnerów społecznych i biznesowych.

Wdrażanie Strategii spada przede wszystkim na barki samorządu, ale pomioty sektora publicznego, prywatnego oraz pozarządowego winny czynnie uczestniczyć w procesie realizacji Strategii. Wdrożenie Strategii Rozwoju Miasta musi być oparte na zasadzie partnerstwa, czyli współpracy poszczególnych aktorów rozwoju lokalnego (instytucji samorządowych, organizacji społecznych, przedstawicieli mieszkańców, przedsiębiorców). W trakcie procesu wdrażania strategii umożliwiony powinien być dialog społeczny oraz szeroko pojęta partycypacja mieszkańców. Jest tak też dlatego, bo część z założeń dokumentu strategicznego wprost zakłada realizację celów przy udziale lokalnej społeczności.

Za koordynację wdrażania Strategii, jej monitorowanie i ewaluację, odpowiadać będzie odpowiedni referat w Urzędzie Miejskim. Do zadań referatu będzie należeć koordynowanie wdrażania poszczególnych działań i monitorowanie osiągnięcia celów Strategii.

Ze względu na przyjęte założenie, że Strategia to nie jednostronny plan władz lokalnych, ale wzajemne postanowienia i zobowiązania szeregu podmiotów, to proces wdrażania strategii będzie miał charakter uspołeczniony. Głównym założeniem jest angażowanie społeczności lokalnej w działania i osiągnięcie celów strategii. Trudno jednak założyć, że działania takie mogłyby być niezinstytucjonalizowane. W celu usprawnienia współpracy pomiędzy komórkami Urzędu Miejskiego i innymi interesariuszami, po uchwaleniu Strategii, powołana zostanie Rada ds. Strategii Rozwoju Człuchowa. Rada będzie ciałem opiniodawczo-doradczym Burmistrza i w późniejszym etapie będzie także uczestniczyć w ocenie stopnia realizacji strategii i trafności jej pierwotnych założeń. Rada będzie spotykać się nie rzadziej niż raz na rok i składać się będzie z przedstawicieli powołanych zarządzeniem Burmistrza Człuchowa. Skład rady będzie uwzględniał przedstawicieli różnych grup społecznych i instytucji. Zróżnicowany skład Rady będzie dodatkowym mechanizmem wzmacniającym zintegrowany charakter strategii. Różnorodność osób powołanych w skład Rady przyczyni się do wytworzenia naturalnego mechanizmu kontrolnego oraz sprawi, że różni partnerzy i grupy społeczne będą mieli możliwość bliższego zapoznania z procesem zarządzania strategicznego.

RYSUNEK 5. MODEL ZARZĄDZANIA WDRAŻANIEM STRATEGII.

WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

Dokumentami wykonawczymi dla Strategii Rozwoju Miasta Człuchowa są obowiązkowe lub fakultatywne plany lub programy funkcjonujące w Mieście. Strategia powinna ocenić ich aktualność i spójność w kontekście zapisów Strategii, a w efekcie wskazać dokumenty przewidziane do sporządzenia lub zmiany. Część wskazanych dokumentów powinna być sporządzona, ponieważ w dniu opracowywania Strategii Rozwoju Człuchowa miasto nie posiadało wybranych opracowań.

Lp.	Obszar tematyczny	Dokument na poziomie lokalnym	Rekomendacja dotycząca aktualizacji
1	Finanse publiczne	Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Miejskiej Człuchów na lata 2021-2033	Dokument aktualny
2	Planowanie przestrzenne	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta	Dokument aktualny
3	Energetyka	Projekt Założeń do Planu Zaopatrzenia w Ciepło, Energię Elektryczną i Paliwa Gazowe dla Miasta Człuchów na lata 2018-2032	Dokument aktualny
4	Ochrona i opieka nad zabytkami oraz zarządzanie dziedzictwem	Gminny program opieki nad zabytkami Gminy Miejskiej Człuchów na lata 2021 – 2024	Dokument aktualny
5	Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Człuchów na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026	Dokument aktualny
6	Polityka społeczna	Strategia Rozwoju Kultury	Dokument planowany do opracowania
		Strategia Rozwoju Sportu i Turystyki	Dokument planowany do opracowania
		Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Człuchowa na lata 2021-2025	Dokument aktualny
		Program Aktywizacji i Integracji Seniorów Miasta Człuchowa na lata 2015 – 2020	Dokument wymagający aktualizacji
		Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miejskiej Człuchów na rok 2021	Dokument aktualny
		Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021	Dokument aktualny

		Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021	Dokument aktualny
		Gminny Program Rewitalizacji Śródmieścia w Człuchowie	Dokument aktualny (aktualizacja dokumentu w 2023 roku)
7	Rozwój lokalny	Program współpracy Gminy Miejskiej Człuchów z organizacjami pozarządowymi na 2021 rok	Dokument aktualny (aktualizacja co rok)
		Roczny program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt Wieloletni gminny program osłony w zakresie dożywiania "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023	Dokument aktualny
		Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Człuchów	Dokument aktualny
8	Edukacja	Lokalny Program Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży uczęszczających do szkół, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miejska Człuchów	Dokument aktualny

TABELA 34. WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH.

SPÓJNOŚĆ STRATEGII ROZWOJU CZŁUCHOWA Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Proces opracowania dokumentów strategicznych wymaga tego, żeby były one w pełni zgodne i nie wykazywały sprzecznych zapisów z dokumentami strategicznymi na poziomie wyższym tzn. regionalnym oraz krajowym. W ramach prac nad przedmiotową Strategią, dokonano analizy jej zgodności z założeniami dokumentów strategicznych, istniejących na poziomie regionalnym i krajowym.

- W odniesieniu do poziomu powiatu, analizę oparto o dokument Partnerskiej Strategii Rozwoju Powiatu Człuchowskiego 2021 - 2030.
- W odniesieniu do poziomu województwa, analizę oparto o dokument Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030.
- W odniesieniu do poziomu krajowego, wykazano natomiast związek przede wszystkim z „Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030”, która stanowi podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa.

Ponadto określone w niniejszej strategii cele strategiczne i odpowiadające im cele operacyjne oraz kierunki w żadnym zakresie nie naruszają działań **Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły** (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 poz. 1911 i 1958) oraz **Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły** (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. poz. 1841).

Dokument uwzględnia postanowienia **Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego** (uchwała nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016r. - Dz.Urz. Woj.Pom. Z 2017 r. poz. 603), w szczególności w zakresie umiejscowienia Miasta Człuchów w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym, poszanowania zasobu, jakim jest przestrzeń, poprzez intensyfikację rozwoju w ramach istniejących struktur i przeciwdziałanie niekontrolowanej suburbanizacji, kształtowania racjonalnej struktury przestrzennej sieci transportowej, zachowania i odtwarzania zasobów środowiska przyrodniczego i jego spójności.

Ponadto niniejszy dokument uwzględnia postanowienia określone w następujących aktach:

Lp.	Strategiczny dokument odniesienia
1	Program ochrony powietrza (Uchwała Sejmiku Województwa Pomorskiego nr 158/XIII/15 z dnia 26 października 2015 r. oraz Uchwała Sejmiku Województwa Pomorskiego nr 308/XXIV/20 z dnia 28 września 2020 r.);
2	Program ochrony środowiska przed hałasem (Uchwała Sejmiku Województwa Pomorskiego nr 89/VIII/19 oraz Uchwała Sejmiku Województwa Pomorskiego nr 92/XIII/19 z dnia 25 kwietnia 2019 r.);
3	Uchwała Sejmiku Województwa Pomorskiego nr 310/XXIV/20 z dnia 28 września 2020 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa pomorskiego, z wyłączeniem Gminy Miasta Sopotu i obszaru miast, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw;
4	Uchwała Zarządu Województwa Pomorskiego nr 586/162/20 z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie przyjęcia planu rozwoju sieci dróg wojewódzkich województwa pomorskiego;
5	Uchwała Sejmiku Województwa Pomorskiego nr 788/XXXVII/14 z dnia 24 lutego 2014 r. w sprawie przyjęcia „Zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla województwa pomorskiego”.

TABELA 35. DOKUMENTY PORÓWNAWCZE.

Poniżej zamieszczono tabele zawierające logikę wzajemnych powiązań pomiędzy celami zawartymi w Strategii Rozwoju Człuchowa na lata 2022-2030, a poszczególnymi wskazanymi powyżej dokumentami strategicznymi.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030		Powiązania celów Strategii Rozwoju Człuchowa
Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.		
1.1.	Wzmocnienie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo- wschodnia polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją.	-
1.2.	Zwiększenie wykorzystania potencjału miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.	*) CS1; CS2; CS4
1.3.	Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego śląska.	-
1.4.	Przeciwdziałanie kryzysom w obszarach zdegradowanych.	CS1; CS6
1.5.	Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej obszarów.	CS1; CS2; CS3
Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.		
2.1.	Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.	CS1; CS2;
2.2.	Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym.	CS5;
2.3.	Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych specjalizacjach.	CO5.3; CO5.4;
Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażanie polityk ukierunkowanych terytorialnie.		
3.1.	Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem.	CS1; CS2; CS3; CS4
3.2.	Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym.	CO5.5;
3.3.	Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.	CO1.3; CO1.4; CO1.5
3.4.	Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej.	CO5.5;

TABELA 36. LOGIKA POWIĄZAŃ CELÓW STRATEGII ROZWOJU CZŁUCHOWA NA LATA 2022-2030 I POWIĄZANIA Z KRAJOWĄ STRATEGIĄ ROZWOJU REGIONALNEGO 2030.

* zidentyfikowano wpływ poprzez pośrednie oddziaływanie na miasto Człuchów, wyszczególnione w Załączniku 2. Do Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego „Imienna lista 139 miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze”.

CEL STRATEGICZNY 6: Kształtowanie zdrowej przestrzeni do życia dla mieszkańców i ochrona środowiska przyrodniczego.	Cel operacyjny 6.2 Kształtowanie postaw ekologicznych poprzez edukację i promocię zachowań proekologicznych oraz doskonalenie gospodarki odpadami																			
	Cel operacyjny 6.1 Aktywna polityka miasta na rzecz poprawy jakości powietrza na terenie Czulchowa																			
	Cel operacyjny 5.3 Aktywacja rozwoju przedsiębiorczości poprzez tworzenie przestrzeni inkubacyjnych oraz oferty wsparcia dla mikro, małych i średnich firm																			
	Cel operacyjny 5.4 Wsparcie innowacyjnych rozwiązań technologicznych, transformacji energetycznej oraz zawodów przyszłości.																			

TABELA 37. LOGIKA POWIĄZAŃ CELÓW STRATEGII ROZWOJU CZŁUCHOWA LATA 2022-2030 I POWIĄZANIA Z PARTNERSKIEJ STRATEGII ROZWOJU POWIATU CZŁUCHOWSKIEGO 2021 – 2030.

Powiązania celów Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego i celów Strategii Rozwoju Czulchowa		TRWAŁE BEZPIECZEŃSTWO				OTWARTA WSPÓLNOTA REGIONALNA			ODPORNĄ GOSPODARKĄ				
		Bezpieczeństwo środowiskowe	Bezpieczeństwo energetyczne	Bezpieczeństwo zdrowotne	Bezpieczeństwo cyfrowe	Fundamenty edukacji	Wrażliwość społeczna	Kapitał społeczny	Mobilność	Pozycja konkurencyjna	Zasoby pracy	Oferta czasu wolnego	Integracja z globalnym systemem transportowym
CEL STRATEGICZNY 1: Rozwój atrakcyjnych warunków mieszkaniowych, przestrzeni publicznych oraz rozbudowanego systemu usług skierowanych do mieszkańców.	Cel operacyjny 1.5 Rewitalizacja przestrzeni zdegradowanych na terenie miasta												
	Cel operacyjny 1.4 Efektywne zarządzanie gminnym zasobem komunalnym												
	Cel operacyjny 1.3 Rozwój mobilności mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności do środków komunikacji publicznej i												
	Cel operacyjny 1.2 Tworzenie przyjaznych przestrzeni miejskich zwiększających komfort życia i bezpieczeństwo mieszkańców												
	Cel operacyjny 1.1 Rozwój atrakcyjnych terenów pod zabudowę jednorodzinną i wielorodzinną												

CEL STRATEGICZNY 4: Wzrost potencjału turystycznego poprzez rozbudowę oferty pobytowej, wykorzystanie walorów przyrodniczych oraz lokalnego dziedzictwa kulturowego						CEL STRATEGICZNY 3: Systematyczny rozwój infrastruktury miejskiej					CEL STRATEGICZNY 2: Tworzenie idealnych warunków do życia dla wszystkich grup społecznych zamieszkujących Czulchów						
Cel operacyjny 4.5 Wspieranie rozwoju usług turystycznych	Cel operacyjny 4.4 Skuteczna komunikacja	Cel operacyjny 4.3 Rozwój oferty turystycznej związanej z lokalnymi walorami przyrodniczymi	Cel operacyjny 4.2 Rozwój oferty turystycznej opartej na lokalnym dziedzictwie kulturowym	Cel operacyjny 4.1 Tworzenie warunków do rozwoju bazy noclegowej na terenie Czulchowa	Cel operacyjny 3.5 Dostosowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego do	Cel operacyjny 3.4 Renowacja zabytków architektonicznych	Cel operacyjny 3.3 Rozwój nowoczesnej sieci telekomunikacyjnej	Cel operacyjny 3.2 Rozwój miejskiej infrastruktury i technicznej	Cel operacyjny 3.1 Rozwój infrastruktury drogowej i komunikacyjnej	Cel operacyjny 2.7 Nowoczesne usługi społeczne	Cel operacyjny 2.6 Zwiększenie poczucia przynależności lokalnej	Cel operacyjny 2.5 Wspieranie rozwoju opieki medycznej na terenie miasta	Cel operacyjny 2.4 Wspieranie rozwoju przestrzeni rekreacyjnych i form spędzania czasu wolnego	Cel operacyjny 2.3 Rozwój oferty kulturalnej skierowanej do mieszkańców i turystów	Cel operacyjny 2.2 Rozwój bazy oraz oferty wychowawczej i edukacyjnej	Cel operacyjny 2.1 Ogólnodostępna opieka zdrowotna i przedszkolna	

CEL STRATEGICZNY 6: Kształtowanie zdrowej przestrzeni do życia dla	CEL STRATEGICZNY 5: Systematyczny wzrost gospodarczy oparty na wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań, przedsiębiorczości mieszkańców oraz aktywności inwestorów.					
	Cel operacyjny 6.2 Kształtowanie postaw ekologicznych poprzez edukację i promowanie zrównoważonego oraz efektywnie gospodarstwi odpadami	Cel operacyjny 6.1 Aktywna polityka miasta na rzecz poprawy jakości powietrza na terenie Czuluchowa	Cel operacyjny 5.5 Współpraca ponadregionalna powiat, MOF	Cel operacyjny 5.4 Wsparcie innowacyjnych rozwiązań technologicznych, transformacji energetycznej oraz zawodów	Cel operacyjny 5.3 Aktywizacja rozwoju przedsiębiorczości poprzez tworzenie przestrzeni inkubacyjnych oraz oferty wsparcia dla mikro, małych i średnich firm	Cel operacyjny 5.2 Stymulowanie wzrostu gospodarczego poprzez kreowanie przestrzeni inwestycyjnej oraz rozwoju i promocji terenów inwestycyjnych

TABELA 38. LOGIKA POWIĄZAŃ CELÓW STRATEGII ROZWOJU CZŁUCHOWA LATA 2022-2030 I POWIĄZANIA Z STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO 2030.

MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Monitoring i ewaluacja stopnia realizacji Strategii powinny być sprzężone z procesem wdrażania i realizacji dokumentu. Jest tak dlatego, bo ocena stopnia realizacji musi być oparta o systematyczne zbieranie oraz analizowanie ilościowych i jakościowych danych, dotyczących rozwoju społeczno-gospodarczego Człuchowa.

Główny cel działań monitoringu, jest systematyczne zbieranie informacji na temat postępów w zakresie realizacji strategii. Złożoność dokumentu strategicznego i duża liczba czynników wewnętrznych i zewnętrznych, które wpływają na możliwości realizacyjne powoduje, że monitoring ma również na celu umożliwienie zmian i modyfikacji zapisów lub oceny ewentualnych różnic pomiędzy przyjętymi założeniami, a uzyskiwanymi efektami.

Jak wspomniano w rozdziale dotyczącym realizacji Strategii, za realizację dokumentu odpowiedzialność ponosi Burmistrz Człuchowa. Podobnie jak w przypadku realizacji, na jego polecenie, za monitoring o ewaluację Strategii odpowiadać będzie właściwa komórka organizacyjna Urzędu Miejskiego.

Ocena stopnia realizacji Strategii powinna być wykonywana nie rzadziej niż raz na trzy lata. Zespół zajmujący się wdrażaniem Strategii, będzie w wyznaczonym przez Burmistrza Człuchowa okresie dokonywał opracowania okresowych raportów realizacyjnych. Raporty te będą zawierały wykaz wszystkich podjętych działań w odniesieniu do celów Strategii. Wszystkie analizy będą oparte o zestaw wskaźników przypisanych do poszczególnych celów operacyjnych. W ocenie stopnia wykonania Strategii Rozwoju Człuchowa będzie brała udział także powołana przez Burmistrza Rada ds. Strategii Rozwoju, której członkowie będą brali także udział w procesie wdrażania dokumentu. Każdorazowa ocena składająca się z oceny realizacji wskaźników oraz opinii Rady ds. Strategii Rozwoju będzie przedstawiana Burmistrzowi Człuchowa. Raporty dotyczące monitoringu będą przedstawiane Radzie Miejskiej oraz upubliczniane na stronie internetowej Urzędu Miejskiego.

Zadanie	Realizator	Termin
Realizacja poszczególnych celów Strategii.	Referat w Urzędzie Miejskim odpowiedzialny za realizację strategii.	Cały okres programowania Strategii – od 2022 do 2028 roku
Zbieranie informacji na temat realizowanych zadań przyjętych w Strategii.	Komórka w Urzędzie gminy odpowiedzialna za zbieranie danych do celów monitoringowych.	2024 rok
		2027 rok
		2030 rok
Opracowanie raportów monitoringowych dot. realizacji Strategii.	Komórka w Urzędzie gminy odpowiedzialna za zbieranie danych do celów monitoringowych. Rada ds. Strategii Rozwoju	2024 rok
		2027 rok
		2030 rok
Przedstawienie raportów Radzie Miejskiej oraz upublicznianie raportów monitoringowych na stronie internetowej.	Burmistrz Człuchowa. Komórka w Urzędzie gminy odpowiedzialna za zbieranie danych do celów monitoringowych.	2024 rok
		2027 rok
		2030 rok

TABELA 39. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII.

SPIS TABEL

Tabela 1. Synteza SWOT - Mocne Strony	9
Tabela 2. Synteza SWOT - Słabe Strony.	11
Tabela 3. Synteza SWOT- Szanse.	12
Tabela 4. Synteza SWOT - Zagrożenia.....	14
Tabela 5. Cel operacyjny 1.1 Rozwój atrakcyjnych terenów pod zabudowę jednorodziną i wielorodzinną.	19
Tabela 6. Cel operacyjny 1.2 Tworzenie przyjaznych przestrzeni miejskich zwiększających komfort i bezpieczeństwo życia mieszkańców.	20
Tabela 7. Cel operacyjny 1.3 Rozwój mobilności mieszkańców poprzez zwiększanie dostępności do środków komunikacji publicznej i alternatywnych form przemieszczania się.....	21
Tabela 8. Cel operacyjny 1.4 Efektywne zarządzanie gminnym zasobem komunalnym.....	21
Tabela 9. Cel operacyjny 1.5 Rewitalizacja przestrzeni zdegradowanych na terenie miasta.....	22
Tabela 10. Cel operacyjny 2.1 Ogólnodostępna opieka żłobkowa i przedszkolna.	23
Tabela 11. Cel operacyjny 2.2 Rozwój bazy oraz oferty wychowawczej i edukacyjnej.	24
Tabela 12. Cel operacyjny 2.3 Rozwój oferty kulturalnej skierowanej do mieszkańców i turystów. ...	25
Tabela 13. Cel operacyjny 2.4 Wspieranie rozwoju przestrzeni rekreacyjnych oraz form spędzania czasu wolnego.....	26
Tabela 14. Cel operacyjny 2.5 Wspieranie rozwoju opieki medycznej na terenie miasta.....	26
Tabela 15. Cel operacyjny 2.6 Zwiększenie poczucia tożsamości lokalnej	27
Tabela 16. Cel operacyjny 2.7 Nowoczesne usługi społeczne.	27
Tabela 17. Cel operacyjny 3.1 Rozwój infrastruktury drogowej i komunikacyjnej	28
Tabela 18. Cel operacyjny 3.2 Rozwój miejskiej infrastruktury technicznej.....	29
Tabela 19. Cel operacyjny 3.3 Rozwój nowoczesnej sieci telekomunikacyjnej.	29
Tabela 20. Cel operacyjny 3.4 Renowacja zabytków architektonicznych	30
Tabela 21. Cel operacyjny 3.5 Dostosowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego do potrzeb rozwojowych miasta	31
Tabela 22. Cel operacyjny 4.1 Tworzenie warunków do rozwoju bazy noclegowej na terenie Człuchowa.....	32
Tabela 23. Cel operacyjny 4.2 Rozwój oferty turystycznej opartej na lokalnym dziedzictwie kulturowym.....	33
Tabela 24. Cel operacyjny 4.3 Rozwój oferty turystycznej związanej z lokalnymi walorami przyrodniczymi.....	34
Tabela 25. Cel operacyjny 4.4 Skuteczna komunikacja	34
Tabela 26. Cel operacyjny 4.5 Wspieranie rozwoju usług turystycznych.	35
Tabela 27. Cel operacyjny 5.1 Wsparcie dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.	36

Tabela 28. Cel operacyjny 5.2 Stymulowanie wzrostu gospodarczego poprzez kreowanie przestrzeni inwestycji oraz rozwoju i promocji terenów inwestycyjnych	37
Tabela 29. Cel operacyjny 5.3 Aktywizacja rozwoju przedsiębiorczości poprzez tworzenie przestrzeni inkubacyjnych oraz oferty wsparcia dla mikro, małych i średnich firm.....	38
Tabela 30. Cel operacyjny 5.4 Wsparcie innowacyjnych rozwiązań technologicznych, transformacji energetycznej oraz zawodów przyszłości.	39
Tabela 31. Cel operacyjny 5.5 Współpraca ponadregionalna opierająca się na związkach międzygminnych oraz wewnątrz obszarów funkcjonalnych (MOF)	39
Tabela 32. Cel operacyjny 6.1 Aktywna polityka miasta na rzecz poprawy jakości powietrza na terenie Człuchowa.	40
Tabela 33. Cel operacyjny 6.2 Kształtowanie postaw ekologicznych poprzez edukację i promocję zachowań proekologicznych oraz doskonalenie gospodarki odpadami.....	41
Tabela 34. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych.	55
Tabela 35. Dokumenty porównawcze.	56
Tabela 36. Logika powiązań celów Strategii Rozwoju Człuchowa na lata 2022-2030 i Powiązania z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030.	57
Tabela 37. LOGIKA POWIĄZAŃ CELÓW STRATEGII ROZWOJU CZŁUCHOWA LATA 2022-2030 I POWIĄZANIA Z PARTNERSKIEJ STRATEGII ROZWOJU POWIATU CZŁUCHOWSKIEGO 2021 – 2030.	60
Tabela 38. Logika powiązań celów Strategii Rozwoju Człuchowa lata 2022-2030 i Powiązania z Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030.	62
Tabela 39. Monitoring i ewaluacja Strategii.	63

SPIS ILUSTRACJI

Rysunek 1. Model graficzny Strategii Rozwoju Człuchowa.....	42
Rysunek 2. Strefy funkcjonalno-przestrzenne - funkcje dominujące.	46
Rysunek 3. Model Struktury Funkcjonalno-Przestrzennej.....	47
Rysunek 4. Miejskie Obszary Funkcjonalne.	50
Rysunek 5. Model zarządzania wdrażaniem Strategii.....	53